Päewaleht

Tänast lehte 8 lehekülge

HINNATA KAASANDED

PILKE- JA NALJALEHT „KRATT“ JA KUNSTI ERILISA „KUNST JA KIRJANDUS“

Toimetus ja talitus: Pikk tän. 2. Kontor avatud ärip. kl. 9—17 ja pühap. kl. 6—7 p. l. (kl. 18—19). Äriljuhatuse kõnetunnid 9—11. Aadress: „Päevaleht“ Tallinn postkast 433.

Kodukeskjaam nr. 428-83.

Peatoimetaja H. TAMMER

Üksik number 7

Ilmub 7 korda näd

TELLIMISHINNAD

1 kuu	postiga	1 kr. 80 s.	postit
2 kuud	„	3 „ 60 „	„
3 „	„	5 „ — „	„
4 „	„	6 „ 50 „	„
5 „	„	8 „ — „	„
6 „	„	9 „ 50 „	„
1 aasta	„	18 „ 50 „	„

Välismaale: Lätti — 2 kr., Leetu — 3 kr. ja
Aadressi muutmine 25 sen
*) Postita tellimise korral tuleb leht kon

Kuulutuste hinnad: kuulutuste küljel 6
ja teksti sees 17 senti mm veeru laiuses. Koha
kr. 3.— poole hinnaga. Kuulutuste koha valikut
võetakse vastu äripäeviti kl. 9—17 ja pühapäevit
Tarvitamata jäänud käsikirju alal ei hoita. Ne
vastav postmark on lisand

Nr. 165 **Laupäeval, 22. juunil 1940** XX

KINO MODERN

Seansid: 6. 8. 4. 6. 8.
Kassa avatud kella 9 õhtul

Esietenduseks kütkestav muusikarohke meeleolufilm. ● FRIEDL CZEPA, HERTA FEILER, HANS SCHOTT-SCHÖBINGER

„Tema naissekretär“

Režii: KARL HEINZ MARTIN Muusika: JARA BENES.

Selle filmi sündmusterohke sisu, kus tegevus keeb ühel ajal kolmes maailmalinnas: Pariisis, Londonis ja Prahas, ning millesse on põimitud meeldivaid muusikapalu, on naudinguks kõigile külastajaile. ● II. HUVITAV LISAEESKAVA.

Homsesse „Päevalehte“ võetakse kuulutusi vastu täna, laupäeval, 22. juunil kella 9—10 hommikul ja teisip., 25. juuni „Päevalehte“ kuni kella 12 päeval

Uue Läti walitsuse deklaratsioon

Valitsus hoolitseb, et Läti vabariigi põhiseadus leiaks täitmist, kindlustades Läti riigi iseseisvust

Arendatakse kõige sõbralikumaid suhteid Nõukogude Liiduga

Riia, 21. 6. (ETA) (Leta) Uus peaminister prof. Kirchensteins luges täna raadios ette järgneva valitsuse deklaratsiooni: Vana valitsus on langenud. Ta ei olnud kõikide vastu õiglane. Ta ei tahtnud mõista rahva huvisid. Ta ei olnud võimeline kindlustama 1939. a. 5. oktoobril sõlmitud Läti-N.-Liidu vastastikuse abistamise pakti ausat täitmist ja oli N. Liidu teadmata sõlminud endiste Eesti ja Leedu valitsustega sõjalise liidu. Uus valitsus seab endale ülesandeks —

arendada ja tõsta rahva ainelist ja vaimset taset ning kindlustada vabadust ja rahva õigusi, riigi ja kõigi kodanike huvisid, vaatamata nende varanduslikule olukorrale, usule, haridusele ja rahvusele.

Selle ülesande teostamisel kuulutas Läti vabariigi valitsus amnestia kõigile neile, kes meie rahva vabaduse eest on võidelnud, ja kõigile neile, kelledelt endine valitsus võttis vabaduse nende poliitiliselt demokraatlike veenete pärast.

Oma esimeseks ülesandeks peab uus valitsus Läti ja N. Liidu vahel 1939. a. 5. oktoobril sõlmitud vastastikuse abistamise pakti ausa täitmise kindlustamist, tiheda liidu kujundamist Läti ja N. Liidu vahel selle pakti alusel ja kõigi takistuste kõrvaldamist kõigi abinõudega selle tähtsa riikliku ülesande täitmisel.

Asjaolu, et Läti vabariigi territooriumil viibivad meie liitlaste N. Liidu relvastatud väed, keda läti rahvas rõõmuga ja südamlikkusega vastu võttis, on parimaks tõenduseks meie rahva tõsisest sõprusest nende võitlusjõududega.

See on ühtlasi tõenduseks meie isamaa sõbralikest suhetest suure naabriga — Sotsialistlike Nõukogude Vabariikide Liiduga.

Valitsusel on kindel veene, et sõprus Läti rahva ja N. Liidu rahvaste vahel veel enam areneb ja tugevneb ja et ainult seteel võimalik on kindlustada meie isamaale arengut ja õitsengut. Valitsus on kindlalt veendunud, et N. Liidu rahvaste ja Läti vabariigi vaheline kõigutamatu sõprus ka tulevikus on võimsaks ja reaalseks jõuks,

mis kindlustab Läti riigi iseseisvust,

vastastikust julgeolu ja mõlema riigi rahulikku ja tulemusrikast koostööd.

Välispoliitikas on valitsusel juhiseks — kindlustada rahulikke ja sõbralikke suhteid kõigi riikidega, esmajoones N. Liiduga.

Valitsus hoolitseb selle eest, et Läti vabariigi põhiseadus leiaks teostamist, vastavalt rahva tõsisele tahtele.

Valitsus kutsub Läti vabariigi rahvast üles — töötada käsi-käes meie kalli isamaa, Läti, hüvanguks.

Läti uus valitsus astus ametisse

Riia, 21. 6. (ETA). (Leta) Uue valitsuse liikmed võtsid täna oma ametieelkäijailt üle ministeeriumide juhtimise. Kell 10 toimus riigipresidendi Ulmanise juuresolekul uue valitsuse esimene töökoosolek. Riigipresident tervitas uusi ministreid ja soovis neile head edu oma ülesande teostamisel. Edasi juhatas koosolekut peaminister professor Kirchensteins. Arutati amnestiaseadust, millega tühistatakse karistusega poliitiliste süütegude eest. Seadus astub jõusse juba täna kell 13.

Riia, 21. 6. (ETA) (Leta) Seoses uue valitsuse moodustamisega toimusid täna Riias meeleavaldused. Meeleavaldused möödusid täielikus korras. Mitmetest linnaosadest kogunesid meeleavaldajate rongkäigud Matisa tänavale, et kaasa elada poliitiliste vangide vabastamisele keskvanglast ja ühest teisest vanglast. Pärastlõunal meeleavaldajad läksid valitsushoone ette, et tervitada uut valitsust, ja N. Liidu saatkonna juure, et püihitseda Läti sõprust N. Liiduga.

USA-s nõutakse üldist väeteenistust

Washington, 21. 6. (ETA) (DNB) Demokraatlik senaator Burke esitas eile seaduseelnõu, milles nõutakse üldise väeteenistuse sisseseadmist USA-s. Eelnõu kohaselt peavad endid üles andma kõik USA meeskodanikud 18—65 aasta vanuses. Kõik mehed 21—45 aasta vanuseni võetakse aktiivsesse väeteenistusse, kuna kõik mehed 18—21 ja 45—65 aasta vanuseni on kodukaitsekohuslikud.

Ordeneid teatritele ja kultuurtegelastele

Moskva, 21. 6. (ETA) (TASS) Suurte edusammude ees Valge-Vene rahvusliku kunsti arendamise alal N. Liidu ülemnõukogu presiidium on annetanud Lenini ordeni Valge-Vene teatri ooperile ja balletile, ning Punalipu tööordeni Valge-Vene esimesele draamateatrile ja Valge-Vene filharmooniale. Peale selle on annetatud ordeneid ja medaleid kunstnikele ja kirjanikele — dramaturgidele, heliloojatele, maalijatele, lavatöölistele ja teistele Valge-Vene kunstitegelastele, kes võtsid osa Valge-Vene kunstidekaadist. Lenini orden on annetatud kirjanik-dramaturgile Krapivale ja Valge-Vene vabariigi rahvakunstnikele Vladomirskile, Sorokinile ja Aleksandrovskajale. Viimatimainitu sai ühtlasi N. Liidu rahvakunstniku tiitli. Üldse dekoreeriti 152 isikut.

Maiski külastas Briti välisministeeriumi

London, 21. 6. (ETA) (Reuter) N. Liidu suursaadik Maiski külastas täna Briti välisministeeriumi, kus tal oli pooletunnine läbirääkimine välisasjade alamriigisekretäri Butleriga.

Karjala-Soome valimised

Moskva, 21. 6. (ETA) (TASS) 16. juunil 1940 toimusid valimised Karjala-Soome sotsialistliku nõukogude vabariigi kõrgemasse nõukokku. Valimisnimekirjade järele ulatus valijate üldarv 497.043, kelledest võttis valimistest osa 495.343 isikut, seega 99,66 protsenti valijate üldarvust. 133 valimisringkonnas hääletasid kommunistide ja erapooletute bloki kandidaatide poolt 487.459 isikut, seega 88,48 protsenti valimistest osavõtnud valijate üldarvust. 153 hääletussedelit tühistati valimismääruse 80. art. alusel. 133 rahvasaadikust tuli valituks 111 kommunisti ja 22 erapooletut. Valitud rahvasaadikute hulgas on 21 naist. Kõik valitud rahvasaadikud on kommunistide ja erapooletute bloki kandidaadid.

KINO DIANA
Kopli tän. 8

CONSTANCE BENNET ja CARY GRANT eriskummalises filmis
Nähtamatu paar
Tõelikkus ja vaimuderiik vaheldub teie silme ees huumorikülluses ja naeru saatel!
II. Kuulus ooperitenor NINO MARTINI laulab suurfilmis **Pealiku lemmiklaul.**

LÄÄNEMAA TÖÖSTUSKOOLI
vilistlaspäev,
mis pidi toimuma 30. juunil 1940,
on edasi lükatud.
VILISTLASPÄEVA KORRALDAV TOIMKOND.

1) Ilmus praktilise suurõpiku
„Rahva Vene keel“ 8. vihk.
Hind 25 senti. Müügil üle Eesti.
Õpik ilmub üldse 30 vihus, moodustades tervikliku vene keele kursuse lihtsa, huvitava õppeviisi näol. Ka enne ilmunud vihke on saada.
Ette tellides kogu õpik maksab Kr. 5.— kohemakstavalt; Kr. 6.— osade kaupa makstes.
2) Ilmus suure täiusliku dots. Villem Ernitsi
„Eesti-vene sõnaraamatu“ 1. vihk.
Ilmub üldse 48 vihku, kokku ligi 800 kaheveerulist lehekülge.
Et võimaldada igaüühele selle väärtteose omamist, on sõnaraamat ka üksikvihkudena üle Eesti müügil à 25 snt.
Ette tellides kuni 21. juulini 1940 maksab sõnaraamat (48 vihku) Kr. 7.50 kohemakstavalt, Kr. 9.— osade kaupa makstes. Pärast ilmumist maksab sõnaraamat brošeeritult Kr. 12.
3) Ilmus pisiraamat
„Igapäevane Vene-Eesti keel“.
Sisaldab üle tuhande sõna igapäevaste lausete ja vestluste ning vene-eesti ja eesti vene sõnastiku näol. Sobiv taskus kandmiseks. Hind ainult Kr. 1.—.
Ostke või tellige kõik need teosed!
Tellimiste aadress: Tartu pk. 261, posti j. a. 2410.
Kirjastus „Rahvaraamat“ Tartus.

Käesolevaga teatame, et alates tänasest, 22. juunist 1940. a.,
NMKÜ EINELAUD
katkestab oma tegevuse määramata ajaks

PK
JÄÄTIS
TUUAKSE TALLINNAS
KOJU,
kui helistate telefonidel 481-40 või 305-18.
Tellimise alammäär 0,5 kg või 25 pulka.
PK. VÕIEKSPORDI KESKMEIERei JÄÄTIS

Ka meestel ost
Jõudis müügile põnevu ajakiri
„Žurnaal N
88 lk. huvitavat lugemis
Nimetame mõnda sisust: P. Hensel: Armukadedus ● Annabella ● J Varastatud laip ● Mere ääres ● Mäng meres ● Eleonora Duse ja C. Conrad: 50-aastane mees ● F. Arslan: Politseiülema adjutant ● C sentimeetrimööduga ● Guy de Maupassant: Kasutamatu ilu ● Kas j Kaks sõpra ● Ed. Männik: Kalamehed ● Noor tütarlaps armastab k mann: Kaks korda armastust ● Seitse asja, mis teevad naise õnnelik külg ● Massaažikuur rannas ● Elas kord kuri ämm ● Meestele ja Peeter ● Naised kogu maailmas ● On teil head närvid ● Viimne õnne käsiraamat abiellujaile ● Soti nalju ● Mõnda Greta Garbost ● mene ● Armastusest ● Kunas, kuidas ja milleks minkida huuli ● kõige menukama romaani ● Palume ümisege kaasa ● Olge kok ravivahenditega ● Söö end ilusaks.
Peale üldosa rikkalik moe- ja käsitöö- ning majapidamisosa. Palj ja ristsõnu.
Enne kui ostate mõne teise ajakirja, sirvige lehemüüja juures ajak ja teie jääte alatiselt tema sõbraks
Hind ainult 50 senti.

K. K.-Ü. „TÖÖKOOL“, PÄRNU M. 28. TEL.
Nõukogude Vene kirjanduse keskladu Eesti
Saabus müügile
Poliitiline sõnara
(Политический словарь)
HIND KR. 6.00.
Sõnaraamat on koostatud entsüklopeedia kujul ja sisaldab: Partei poliitika, Majanduselu, N. S. V. Liidu ajalugu, Filosoofia, Vene kirjan Liidu riigitegelaste elulood jne.
Tähelepanu väärib ka raamat:
Баранский, „Экономическая геогра
hind kr. 3.60.
Raamat käsitleb N. S. V. Liidu majanduselu ja on rikkalikult varus kaartidega.

Riigiasutis vajab
suuremat ko
Võimaluse korral südalinnas. Teatada paluta või kirjalikult slt. „R. 6235“

KINO SKANDIA
Suure edu tõttu 3 viimast päeva!
Jaamaülema t
Meelihaarav film, mis oma dramaatilise sisu ja järjestkasvava pi vaatajat kaasa ja loob sügavalt mällu sööbiva elamuse.
Peaosades: HILDE KRAHL, HEINRICH GEORGE, SIEGFRIED BRO

Narva-Jõesuu kuurho hotell ja restoran ava
Tel. 35

KINO „MARS“ HOSPIDALI 2-A.
HEINZ RÜHMANN oma parimas suurkomö
Itaa ia õlgk
II. VICTOR MAC LAGLEN, JUNE LANG p
Kadunud t

„Laste Rõõm“ on laste

Ajalooline päev

Eilse päeva jooksul leidsid Tallinnas aset suured sündmused. Toimusid murrangud, mille mõju on ulatuv. Kõige kujukamalt iseloomustab neid murranguid lippude vahetus Toompeal, Pikal Hermanil, kus õhtul kell 6.45 tõusis masti senise sini-must-valge asemel punane. Senine kodanlik Eesti oli muutunud töötava rahva vabariigiks. Selles mõttes ja vaimus pöördusid Toompea lossi rõdult lossi ette kogunenud rahvahulga poole äsja vanglast vabanenud poliitilised vangid.

Valitsuse vahetuse tarvidus Eestis oli saanud selgeks juba möödunud pühapäeval toimunud nootidevahetusest N. Liidu valitsusega, mille järel J. Uluotsa kabinett ei viivitanudki enam lahkumispalve esitamisega president K. Pätsile. Kuna J. Uluotsa kabinett oli kaotanud usalduse Nõuk. Liidu valitsuse silmis vastastikuse abistamispakti täitmisel, oli esimeseks ülesandeks uue valitsuse kujundamine, kes oleks olnud suuteline seadma uuesti jalule kaotsiläinud usaldust ja võimeline ühtlasi kindlustama abistamispakti järjekindlat rakendamist. Küsimus seisis selles, kas võiks valitsuse vahetusel olla ainult isikute vahetamise tähtsus, või on sellega seotud ka teatavad sotsiaalsed ja poliitilised murrangud Eesti riiklikus elus. Informatsioon, mis vahepealsete päevade jooksul anti meie avalikkusele, oli napp ja mitte midagi ütlev. Selgust aga oodati kõigis seltskonnakihtides, sest lahenduse viibimine võis ainult soovimatult kasvatada pinevust vahekordades meie suure naabriga, mida keegi ei saa pooldada.

Neljapäeva õhtul oli lõppeks märgata, et tööliskond hakkas arendama initsiatiivi tekkinud ummiku lahendamiseks. Sõjavägede ülemjuhataja allkirja kandvate müürilehtede kõrvale tänavatel, mis teatasid koosolekute keelust, olid ilmunud teised väheldased lehekesed, mis kutsusid töölisi koosolekule töölisvõimlasse, kus seisis päevakorras Nõuk. Liidu ja Eesti vahekordade ja abistamispakti arutamine. Märksa ilmekamalt puhkes tööliskonna initsiatiiv juba reede hommikul, kui tehaste töölised hakkasid rongkäikudes rohkete punaste lippude ja loosungitega ilmuma Vabadusväljakule massimeeleavalduse korraldamiseks ja resolutsioonide vastuvõtmiseks ning seejärele siirdusid Toompea lossi juure ja Kadrioru lossi ette, et teha teatavaks oma nõudmisi ka presidendile. Siis selgus, et tööliskond tahab näha peale valitsuse otsese muutmise ka muudatusi režiimis. Need muutused peaksid ulatuma niihästi poliitilisele kui ka sotsiaalsele alale.

Tööliskond tahaks näha kõigi kitsenduste kaotamist, mis takistavad tööliste võitlust oma olukorra parandamiseks, edasi tööliste poliitilise partei asutamist ja suletud töölisorganisatsioonide tegevuse uuestiavamist. Teistes resolutsioonides nõutakse tööliste vallandamiste lõpetamist, töötutele töö muretsemist, tööpalkade tõstmist vastavalt elukallidusele, kuid ka valitsusasutuste otsustavat võitlust liigkasuvõtjate, spekulantide ja igasuguste marodööride vastu jne.

Nende nõudmiste puhul peab tähendama küll, et tööliskonna, nagu kõigi palgateenijate seisukord, on kasvava elukalliduse juures päev-päevalt raskenenud ja et tööliste vallandamised, mida osa ettevõtteid on teostanud, on paljudelegi kehvematele perekondadele löönud raskeid haavu. Teine küsimus on, kuidas osutub võimalikuks töömahtu meie tööstustes uuesti suurendada ja ka palkasid reguleerida. Vististi võiks see praegustes rahvusvahelistes tingimustes teostuda ainult majanduslike sidemete tihendamise läbi Nõuk. Liiduga, ja see on muidugi ka üks motiividest, et Eestil peab olema niisugune valitsus, kes oleks suuteline pidama Nõuk. Liidu valitsusega usalduslikke koostöö vahekordi.

Mis puutub töölisorganisatsioonide tegevuse uuestiavamisse ja tööliskonda esindava poliitilise partei loomisse, siis on need nõudmised, millesse ükski kainelt mõtlev inimene ei saa suhtuda eitavalt. Oli üldse väga õnnetu mõte mitte ainult tööliskonna, vaid kogu meie rahva poliitiliste ja teiste elutarviliste organisatsioonide lammutamine ning mingisuguste kunstlikult loodud organisatsioonide asemele pakkumine, mis ei saanud paratamatult võtta juuri ega võita pinda, nagu hoonetki ei saa hakata ehitama katusest vundamendi poole. Varem või hiljem pidid niisugused üritused lõppema krahhiga, ja mida rohkem rahva loomuliku endaavaldamise ja endakorraldamise teele soetati takistusi, seda enam oli karta stüühilist ülepaisumist takistustest. Me püüdsime selles suunas tõsta hoiatavat häält, kuid, kahjuks, olid Eesti ajakirjanduse võimalused vahest enam piiratud, kui nad seda on olnud kunagi varem.

Eesti elu tuleb praegu hakata mõneski suhtes ümber korraldama. Selleks kohustab ajajärgu tõsidus. Me tahaksime loota, et meil leidub inimesi, kes suudavad end oma mõtetes, arusaamistes ja tegudes seada ajanõuete kõrgusele ning juhtida meie ühiskonda ilma suuremate sisemiste vapustusteta rahuliku, õnneliku ja päikesepaistelise tuleviku poole. Meie ühiskond ei ole niivõrd diferentseerunud, meie klasside vahed ei ole niivõrd suured, et siin mõistliku asjaajamise ja heatahtliku objektiivsusega ei õnnestuks saavutada kõiki ühiskondlikke kihte ühendavaid ja ergutavaid eesmärke.

Eilne päev oma murrangulise iseloomu juures tõendas kõigiti, et eestlane on kaineltmõtlev, rahulik inimene, kes oskab pidada distsipliini ja korda ega anna voli seal oma tunnetele, kus otsuseid peab tegema mõistusega. Me märgime eilset päeva ajaloolise päevana, kuid me tahame loota samuti, et ajaloo käik kannab meid edasigi selliselt, et me säilitame kõik, mis on meile rahvuslikult ja kultuuriliselt püha ning mis õigustab meile asendi teiste rahvaste keskel.

H. T.

Aseri sadama ehitustööd viiakse lõpule

Vabariigi valitsus määras selleks 8000 krooni

Vabariigi valitsus oma otsusega 20. juunist s. a. määras teedeministeeriumi veeteede talitusele Aseri sadama ehitustööde lõpetamiseks ajutiselt rahvamajanduse elustamise fondist 8.000 krooni, mille katmiseks fondile võetakse võimaluse korral vastav summa mõnesse järgnevasse riigi eelarve-ettepanekusse.

Aseri sadama väljaehitamine on praegu käsil, kuid tööde lõpuleviimiseks ei jatku eelarves selleks ettenähtud krediidist. Täiendava krediidi saamiseta töö tuleks katkestada. See ei ole aga rahvamajanduslikult soovitav, sest sadamat vajab Aseri suurem töökeskus — Aseri telliskivitehas oma produktsiooni turustamisel. Vabariigi valitsuse poolt lubatud summaga võidakse nüüd ehitustööd lõpule viia.

Kinnitati „Õisu Piimandusinstituudi" eelarve

Vabariigi valitsus oma otsusega 20. juunist k. a., kinnitas sihtasutuse „Õisu Piimandusinstituut" 1940/41. a. eelarve tasakaalus tuludega-kuludega 229.580 kr. ja instituudi sama aasta tegevuskava.

A. Karneol Saare abimaavanemaks

Vabariigi valitsus oma otsusega 20. juunist s. a. nimetas maakonnaseaduse § 73 alusel Saare abimaavanemaks maanõunik Arno Karneoli.

Laene ja toetusi 30 rahvamajale

Haridusministeerium määras noorsoo ja vabahariduse osakonna kaudu laene võrgusolevate rahvamajade ehitamiseks ja parandamiseks:

Kolgaküla rahvamajale ehitustööde lõpetamiseks lisalaenu 2000 krooni.

Koeru rahvamajale uue hoone ehitamiseks 7500 krooni, Tamsalu rahvamajale lühiajaliste ehitusvõlgade tasumiseks lisalaenu 1000 krooni ja Järva-Jaani rahvamajale uue hoone ehitamiseks lisalaenu 1500 krooni.

Tori-Salme rahvamaja juure- ja ümberehitamiseks lisalaenu 2500 krooni ja Vändra rahvamajale samaks otstarbeks 2500 krooni.

Valjala rahvamaja valmisehitamiseks lisalaenu 2500 krooni.

Sootaga-Kärkna rahvamajale juureehituseks 2000 krooni, Kaarepere rahvamajale lühiajaliste ehitusvõlgade korraldamiseks lisalaenu 1000 krooni, Kodijärve-Pikksaare rahvamajale juureehituseks lisalaenu 1500 krooni, Kastre-Kavastu rahvamajale ümberehituseks 2000 krooni, Meeksi rahvamajale ehituse lõpetamiseks lisalaenu 1500 krooni ja Avinurme rahvamajale juureehituse lõpetamiseks lisalaenu 2000 krooni.

Laura rahvamajale ehituse lõpetamiseks 2500 krooni.

Puka rahvamajale lühiajaliste ehitusvõlgade tasumiseks lisalaenu 2500 krooni ja Tõrva rahvamajale samaks otstarbeks lisalaenu 2500 krooni.

Neanurme rahvamajale ümberehituseks 3000 kr. Ranna-Pungerja rahvamajale ehituse lõpemiseks lisalaenu 2500 kr. ja Kadila rahvamajale lühiajaliste eravõlgade korraldamiseks lisalaenu 2000 krooni.

Misso rahvamajale juureehitamiseks lisalaenu 2000 krooni ja Tsooru rahvamajale lühiajaliste ehitusvõlgade korraldamiseks lisalaenu 2500 krooni.

Kokku määrati laene 49.000 krooni riigi käesoleva aasta eelarves selleks ettenähtud 50.000 kroonist, kusjuures laenud annab välja ja korraldab kindlustuste võtmist Eesti Maapank. Lisaks neile laenudele määras haridusministeerium riiklikke toetusi rahvamajade etendusruumide korrastamiseks ja lavadekoratsioonide valmistamiseks: Kulmetsa rahvamajale 500 krooni, Aravete rahvamajale 500 krooni, Laura rahvamajale 750 krooni, Valvara rahvamajale 750 krooni, Haanja rahvamajale 250 krooni, Mõniste rahvamajale 500 krooni, Urvaste rahvamajale 200 krooni ja Misso rahvamajale 500 krooni.

Toetused on määratud tingimusel, et toetuse saaja omalt poolt lisab juure vähemalt niisama suure summa rahas või natuuras ja et dekoratsioonid valmistatakse Eesti Haridusliidu teatridekoraatorite kaasabil.

Analüüsitakse 6 tuhat mullaproovi

Mulla väetustarbe määramise küsimus lahendatud

Põllutööministeeriumi Kuusiku katseinstituudis on välja töötatud meie mullastikule kohased väetustarbe määramise meetodid aastaid kestnud töö järele. Nüüd on asutud nende praktilisele rakendamisele. Need meetodid võimaldavad massilist, kiiret ja odavat väetustarbe määramist. Ühes mullaproovis kaali ja fosforhapendi ning happesuse määramine maksab kõigest 1 kroon 10 senti, seega on väetustarbe määramise kasutamine kõigile põllumeestele kättesaadav. Põllutöökojaga kokku leppides analüüsitakse käesoleva suve jooksul 6 tuhat mullaproovi, mis tulevad kokku kõigist konventidest. Praegu on juba lõpetatud üle 1200 mullaproovi analüüsi. Selle töö tulemusena on oodata, et põllumeestel avaneb nüüd võimalus oma maadel kunstväetisi õigemini ja tulusamalt tarvitada.

Uus määrus spekulatsiooni vastu võitlemiseks

Hindade kontroll järjest tõhusamaks

Majandusministeerium on viimasel ajal üha rohkem tähelepanu pööranud hindade kontrollile, et vältida võimalikku spekulatsiooni. Ministeeriumis on praegu viimistlemisel uus toor- ja tarbeainete müügi ja hindade korraldamise määrus, mille eesmärgiks on piiritleda täpsemalt kohustusi, mis on seotud hindade kontrollimisega. Ühtlasi uues määruses määratletakse täpsemalt normaalse kasumi normid. Ühtlasi uues määruses määritletakse täpsemalt normaals ekasumi normid. Üldiselt on uus määrus senisest märksa ulatuslikum ja võimaldab tõhusalt võidelda põhjendamata hinnatõusu vastu.

Majandusministeeriumi tööstusosakond on võtnud korraldamisele ka tööstussaaduste hindade küsimuse, milline küsimus vajas lahendust tootmiskulude ja välismaiste toormaterjalide hindade tõusu tõttu. Ühenduses sellega vaadatakse läbi ettevõtete poolt esitatavaid kalkulatsioone ja kontrollitakse esitatud põhjendusi. Hindade tõstmist lubatakse vaid ainult üksikasjaliselt põhjendatud ja möödapääsmatu vajaduse korral.

Dr. F. R. Kreutzwaldi maja ost teostub

Võru linn laenab lisaks saadud toetusele 10 tuhat kr.

Vabariigi valitsus otsustas 20. juunil k. a. anda Pikalaenu Pangale riigi tagatis panga poolt Võru linnavalitsusele dr. Fr. R. Kreutzwaldi omaaegse kinnisvara omandamiseks antavale 10.000 kr. suurusele laenule. Laen on 5 aasta kestusega ja 6%-line.

Võru linnavolikogu kiitis heaks oma otsusega 27. märtsist s. a. ostu-müügi lepingu kava, mille järgi Võru Eesti Käsitööliste Abiandmise Selts müüb linnale omanduseks nimetatud seltsile kuuluva, Võrus, Kreutzwaldi tänaval asetseva kinnisvara, 33.000 krooni eest.

Nimetatud kinnisvara koosseisu kuulub dr. Fr. Kreutzwaldi omaaegne elumaja, millisesse kavatsetakse asutada dr. Fr. Kreutzwaldi mälestuse jäädvustamiseks mälestusmuuseum.

Selle kinnisvara ostuhinna tasumiseks on Võru linnavalitsus seni juba saanud toetusena kultuurkapitalist viimase 1939/40. a. eelarve summadest 7.000 krooni ja vabariigi presidendi käsutada olevatest summadest 5.000 krooni. Kultuurkapitali 1940/41. a. eelarve järgi on lubatud saata linnavalitsusele kõige lähemal ajal veel 7.000 krooni ning täiendavalt vabariigi presidendi käsutada olevatest summadest veel 5.000 krooni.

Seega on kinnisvara ostu teostamiseks kindlustatud kapitali saamine 24.000 krooni suuruses.

Puuduva 9.000 krooni, samuti kinnistamise- ja muuseumi sisseseadmise esialgseteks kuludeks tarvismineva 1.000 krooni kokku seega 10.000 krooni katteks tuleb aga linnavalitsusel leida võimalusi laenu soetamise teel. Laenu tegemise selles summas otsustas Võru linnavolikogu 24. mail s. a. jaatavalt.

Kulutati 4.135,5 kr. teede korrashoiuks

Pilk maavalitsuste teedekapitalide aruannetele 1938/39. a. kohta

Eesti Maaomavalitsuste Liidus on koostatud kokkuvõte kõigi meie maavalitsuste teedekapitalide tulude ja kulude kohta 1938/39. majandusaasta kestes. Nagu sellest kokkuvõttest nähtub, on meie maavalitsuste teedekapitalidel olnud tähendatud majandusaasta kestes tulusid kogusummas 4.641.696, 85 kr. ja kulusid 4.135.533,32 kr., nii et ülejääki jäi maavalitsuste teedekapitali tuludest majandusaasta lõpuks 506.143,53 kr.

Mis puutub tulude-kulude suurusse üksikuis maakondades, siis nähtub kokkuvõttest, et esirinnas sammub siin meie esinduslikum maakond — Harjumaa —, kus teedekapitali oli aasta vältel tulusid 1.021.610,39 kr. ja kulusid 921.108,20 kr. Teised maakonnad ei saanud oma teedekapitalide tulude-kulude suuruse suhtes kaugeltki Harjumaa lähedale. Nii seisis suuruse poolest teisel kohal Tartumaa, kus teedekapitali oli tulusid 728.862,61 kr. ja kulusid 608.737,92 kr. Edasi järgnevad Virumaa 527.404,11 kr. suuruse tulu ja 514.658 kr. suuruse kulusummaga ja nõnda edasi kuni viimasele kohale asub Saaremaa, kus teedekapitali tulud olid 161.325,39 kr. ja kulud 150.305,10 kr.

Püüdes nüüd kokkuvõttest selgusele jõuda, millest ammutavad meie maavalitsuste teedekapitalid endale tulusid, siis näeme, et lõviosa teedekapitalide tuludest moodustub 1938/39. majandusaastal bensiinimaksust, millist maksu laekus aasta jooksul maavalitsuste teedekapitalide arvele 1.941.155 kr. Järgnevana suuruselt oli jõuvankrite maks, mida laekus aasta jooksul kogusummas 1.051.450 kr. Edasi väärivad teedekapitalide tulude seas veel märkimist riiklikud toetused 812.760,88 kr., eelmise aasta ülejäägid 387.547,83 kr. ja lisapõhiärimaksud 159.054,31 kr. Teised tulud teedekapitalide tulude seas on märksa vähemad. Nii on laekunud lisakinnisvaramaksust vaid 88.805,66 kr., kuna isegi juhuslikke tulusid on olnud aasta kestes 90.890,73 kr. Mis puutub naturaalkohustustest vabastamise maksu, siis nähtub kokkuvõttest huvitava tõsiasjana, et

NATURAALKOHUSTUSEST VABASTAMISE MAKSUNA ON KÕNESOLEVA MAJANDUSAASTA VÄLTEL LAEKUNUD AINULT 6961,40 KR.

ja sedagi ainuüksi Harju, Lääne ja Tartu maakondades, kuna ülejäänud 8 maakonda naturaalkohustusest vabastamise maksu teedekapitali tuluallikana nähtavasti ei kasuta. Veelgi minimaalsemaid tulusid teedekapitalidele on annud maavalitsuste toetused Viru, Lääne, Pärnu, Viljandi ja Võru maavalitsustelt kogusummas 4982 kr., üüridest ja rentidest 1910,19 kr. ning ujuvate sildade ja parvede tarvitamise maksudest Viru-, Tartu- ja Petserimaal 1678,85 kr.

Nagu eelpool märgitud, tõusid maavalitsuste teedekapitalide kogusummad kõnesoleval majandusaastal 4.135.553,52 kr. Lõviosa sellest summast, nimelt 845.468,70 kr., kulus maanteede ehituste kapitaalparandusteks. Järgnes maanteede ehituste suvine korrashoid, mis nõudis kulu 809.839,14 kr. jne. Siia juure pakuks ehk huvi märkida, et maanteede ehituste kapitaalparandusteks kulutati suuremaid summasid Harjumaal, nimelt 242.484 kr. ja kõige vähemaid Valgamaal — 8832,95 kr.

Lõpuks võiks veel märkida, et maavalitsuste teedekapitalide kulude lahtris omasid ka silmapaistva koha kulud teedepersonaali palkadeks, mis moodustasid võrdlemisi olulise summa, nimelt 235.124,23 kr.

Rakvere linnavolikogu arutas majandusküsimusi

Rakvere, 21. 6. Täna õhtul pidas Rakvere linnavolikogu oma järjekorralise koosoleku, millest osa võttis 15 volikogu liiget. Ühel häälel võeti vastu linna eelmise aasta aruanne. Selle järgi oli linnal tulusid 739.548 krooni ja kulusid 728.856 kr., seega ülejääk 10.683 krooni. Ülejääk otsustati kanda linna tagavarakapitalide arvele. Linna varanduslik seis 31. märtsil 1940. a. oli 2.452.658 kr.

Võeti vastu teedekapitali aruanne, milles oli tulusid 6401 krooni ja vähem kulutati aasta jooksul 4637 krooni. Edasi võeti vastu teedekapitali eelarve 18.000 kr. suuruses. Viimase summaga korraldatakse käesoleval suvel linna tänavaid.

Edasi otsustati linna reaalkoolis avada paralleelklass esimese klassi juure. Paralleelklassi avamine on tingitud asjaolust, et kevadisel õpilaste vastuvõtul jäi 41 õpilast kooli ukse taha.

PÕNEVUSROMAAN

Kuhu jäi Heliane?

27

Ülekuulamine algab wäga rahulikult ja muutub alles hiljem elawamaks.

„Vandegrift: „Peeter Roland, te kuulsite, mis Sylvia Casilla siin korduwalt wande all on tunnistanud. — Küsin teilt, kas olete 1928. aasta maikuus telefoni kaudu katsunud Fernando Casillalt raha välja pressida ja mittemaksmise korral ähwardanud Heliane'i röövida?"

„Mitte iialgi elus pole ma telefoneerinud Fernando Casillale."

Vandegrift: „Kas olete kirja teel katsunud Fernando Casillalt rahasummat välja pressida?"

Peeter: „Ei iialgi."

Vandegrift: „Kas olete kirjalikult ähwardanud Heliane'i röövida?"

Peeter: „Jah, seda olen teinud."

Vandegrift: „Kas teate weel, millal selle ähwarduskirja ära saatsite?"

Peeter: „Täiesti täpselt: wiskasin Fernando Casillale adresseeritud ähwarduskirja 8. mai hommikul 1928. aastal, enne kui ateljeesse tööle sõitsin, postkasti, nii et Fernando pidi selle hiljemalt sama päewa pärastlõunal kätte saama."

Vandegrift kohtunik Corbetile ja wandekohtunikele: „Pean wäga tähtsaks nentida, et see on sama päew, mille õhtul, Sylvia Casilla andmete järgi, olewat telefoni kaudu ähwardatud." — Ja jälle Rolandi poole pöördudes: „Kas kirjutasite kirjale nime alla?"

Peeter: „Ei."

Vandegrift: „Kas moonutasite oma käekirja?"

Peeter: „Natuke. Kirjutasin oma harjumuste wastu püstkirjaga ja hoidsin sulge natuke teisiti, kui seda muidu taotsen teha."

Vandegrift: „Mispärast moonutasite siis käekirja natuke? Kas te ei kartnud siis, et see ettewaatamatus wõiks saada teile saatuslikuks?"

Peeter: „Arwasin, et Casillade abielupaar seda kirja iialgi ei näita ei politseile ega kellelegi muule, sest kirja sisu oli Fernandole ja Sylvia Casillale ülimal määral kompromiteeriw. Ja selle oletusega oli mul ju ka õigus."

Vandegrift: „Mis te selles kirjas siis kirjutasite?"

Peeter: „Täpset sõnastust ma muidugi ei mäleta enam. Aga mu kiri kõlas umbes järgmiselt: „„Kui te oma lapse jõudu edasi nii häbitul wiisil kasutate ja kui teete wähimatki katset teostada teie poolt plaanitsetud alatut roima Heliane'i terwise wastu, siis wõetakse teilt Heliane ära, kui waja, wägiwalda tarwitusele wõttes.""

Tugew kahin käib läbi saali. Arewus on tõusnud haripunktile, sest kõigil juuresolijail on tundmus, et järgmine silmapilk toob õudse saladuse paljastuse. Aga Vandegrift petab seekord kuulajaskonda: ta ei teata, millist roima Roland mõtles. Ülekuulamine wõtab teise pöörde:

Vandegrift: „Te arwate siis, et telefoniline kõne tuli kustki teiselt poolt?"

Adams: „Protesteerin selle küsimuse wastu."

Kohtunik Corbett: „Luban seda küsimust, sest et selle wastamine wõib ehk olla tähtis selle juhtumi selgitamisel."

Vandegrift Rolandile: „Palun siis, wastake mu küsimisele!"

Peeter: „Ma ei usu, et telefoniga kuskilt mujalt helistati, waid — et seda üldse polnudki!"

Adams: „Protesteerin selle wastu, et kaebealune teeb siin end tunnistajale pealekaebajaks!"

Kohtunik Corbett: „Roland seisab praegu siin tunnistajana. Pean tarwilikuks, et ta põhjendab antud wastust."

Vandegrift: „Mispärast oletate, Roland, et telefonilist ähwardust üldse polnudki?"

Peeter: „Minu kirjalik ähwardus — röövida Heliane — hirmutas muidugi Fernando ja Sylvia Casillasid, ja et röövimist takistada, selleks ei saanud nad teisiti, kui politseid appi kutsuda. Et nad aga ei tahtnud kompromiteeriwat ähwardust politseile näidata, siis leiutasid nad selle asemel telefonikõne ja lisasid muinasjutu wäljapressimisest weel juure."

Adams, wäga ärritatult: „Protesteerin weel kord selle wastu, et Roland minu tunnistajale siin niiwiisi kallale tungib!"

Kohtunik Corbett: „Rolandi ütlused tunnistajana näiwad wäga tähtsad olewat. Palun aga härra kaitsjat nüüd püüda wältida sääraseid küsimusi, mis wõiwad muutuda tunnistajaile kallaletungiks, ning hoida selliseid kallaletunge pigem oma hilisemaiks waidlusiks."

Vandegrift Rolandile: „Praegu pole mul teile enam küsimusi esitada."

Adams teeb liigutuse, nagu tahaks ta minna Rolandi juure, et wõtta teda ristküsimuste alla. Aga siis otsustab ta teisiti: Fernando poolt iseoma lapse wastu kawatsetud roim on tulnud talle nii üllatawana, et ta, et wältida igasugust mõtlematut sõna, praegu pigem loobub ristküsimustest. Nõnda wiiakse Peeter Roland jälle tagasi oma kohale.

Jälle peab Sylvia wõtma istet tunnistajatetoolil. Seekord on ta ülekuulamine üsna lühike.

Vandegrift: „Kaitse esitab teile kolmandat korda küsimuse: kas teie wõi teie surnud mees on tookord saanud säärase ähwarduskirja? Ehk tuleb teile nüüd meele, pärast seda kui Roland meile on ütelnud selle kirja umbkaudse sõnastuse?"

Sylvia: „See kiri on lihtsalt kaebealuse leiutis."

Vandegrift: „Tänan, see oleks kõik."

Kohtunik Corbett Adamsile: „Kas ei ole küsimusi tunnistajale?"

Adams: „Tänan, ei."

Sylvia lahkub tunnistajatejärilt

Vandegrift wõtab sõna selgituseks:

„Kõrge kohus! Mu daamid ja härrad wandekohtunikud! Kaitse on weendunud, et Roland on kirjutanud selle kirja ja et abielupaar Casillad on kirja kätte saanud. Kuigi kaitsel on wähe lootust, et see kiri on weel olemas, ja weel wähem lootust leida kirja, kui see tõesti weel peaks olemas olema, siis pean siiski tegema kõiksugu üritusi, et leida seda. — Tahaksin seepärast nüüd küsitella üht mulle tuttawat ning erakordselt andekat selgeltnägijat, kas mainitud kiri weel on olemas ja kus ta sel juhtumil peitub?"

Adams: „Pean juba kohtu auwäärsuse huwides protesteerima kaitse sellise kawatsuse wastu, mida ma ei oska nimetada muuks kui hookuspookuseks."

Kohtunik Corbett: „Selle kohtukoja auwäärsuse üle walwata on ainult minu asi, härra Adams. Kuigi ma isiklikult ei pea suurt selgeltnägemisest, ei wõi ma ometi kaitsjal keelata — wõtta kaebealuse süü puhtakspesemiseks tarwitusele kõiki mõeldawaid wahendeid, niiwõrd kui nad ei ületa seadusepiire. Nõustun sellega siis, et lasta selgeltnägijat üle kuulata. Mehe wannutamisest tunnistajana ei wõi muidugi juttugi olla."

Vandegrifti märguandel tuuakse sisse selgeltnägija — wäike ebamäärase wanusega mees kollaka kortsulise kelminäoga. Ta on riietatud kitsasse musta wammusesse, mis ulatub säärteni; selle alt paistawad walged linased püksid. Pea ümber on mähitud roheline turban, märgiks, et ta peab end prohweti järeltulijaks.

Kohtusekretär küsib nime ja teisi isikuttõendawaid andmeid, mis tehakse kindlaks mehe paberite järele. Ta nimi on Hadji Gholam Isphahani, ta on 62-aastane, pärsia rahwusest ja wiisteist aastat New Yorgis selgeltnägijana ning hüpnotiseerijana tegew olnud.

Vandegrift informeerib pärslast mõne sõnaga, milles asi seisab. Hadji Gholam Isphahani tõotab teha mis suudab ja palub wõimalikult täielikku rahu. Siis suleb ta, seistes keset saali, silmad ja asetab käed aeglase ning laia liigutusega otsaesisele.

Pealtwaatajais kihistatakse naerda.

Hadji Gholam awab silmad ja heidab karistawa pilgu rahurikkujaile. Siis aga kuulutab ta:

„Kiri on weel olemas. K tjun eat da kohta kus ta asetseb."

Jälle suleb ta silmad, ja seekord on saalis surmawaikus.

Sylvia ei tunne endal küllalt mugaw olewat. Ta on seni arwanud, et Fernando on tookord kirja häwitanud — tema, Sylvia, ei ole igatahes kirja iial enam näinud — waewalt wõib oletada, et kiri weel kuski maailmas on olemas, ja see kaabakanäoga mees siin ei wõi talle tõesti hädaohtlikuks saada, waid teeb ainult Vandegrifti naeruwäärseks... Aga siiski ei tunne Sylvia endal mugaw olewat selle selgeltnägija müstilise toimingu juures.

Hadji Gholami keha on sattunud pisut õõtsuwasse liigutusse. Ta käsiwarred teewad kummalisi liigutusi, esmalt nagu mõne suure linnu tiiwad, siis sõudwaid, siis kobawaid liigutusi. Ja seejuures räägib ta tasasel, peagu sosistawal häälel:

„Tunnen end üles tõstetud ja kaugele üle maade lääne poole kantud olewat... Näen awarat merd... Mu astraalkeha heljub allapoole... ja ma tunnen seda suurt linna, kus ma paljude aastate eest esmakordselt astusin Ameerika manpinnale. See on San Francisco!.. Seisan ühe ilusa maja ees... Kuldpargi lõunaküljel... maja kannab numbrit... numbrit kakskümmend seitse... astun majja... küsin kelleltki midagi... ma ei tea ise, mis ma küsisin... aga mulle wastatakse, et daam olewat juba ammu ära sõitnud... et kedagi ei olewat majas... et teenijad olewat wallandatud... Aga minu astraalkehale ei saa ükski materiaalne piir wastu seista... Astun daami elukorterisse... See asetseb maja ülemisel korral... Sammun tubadest läbi... Jõuan ühte wõlwitud nurgaaknaga nurgatuppa... Kohe paremat kätt uksest, mis wiib terrassile, asetseb kõrge kapp paljude sahtlitega... neis on palju päewapilte, eeskawasid, plakateid, arwustusi... alumises sahtlis paremat kätt on üks laegas... selles asetseb kirju, segipaisatud ja kokkuköidetud, korraldatud ja korraldamata kirju... Ja hoopis wasemal pool, kõige all, lebab üks kirjapundar... kokku seotud rohelise nööriga... Mul ei tarwitse nööri wallandada... Mu pilk näeb läbi esimese seitsme kirja kaheksandat kirja ülalt. Kiri algab sõnadega: „Kui te ei lakka Heliane'i jõudu edasi häbitult kasu... kasutamast...""

Hadji Gholami hääl raugeb sosinaks, ta hakkab wankuma, haarab tuge otsides kohtulaua wõrest, awab siis ehmunud ilmel silmad ja küsib hämmastunult: „Kus ma olen?"

„Sellest on meile küllalt, Hadji Gholam," ütleb Vandegrift. „Nüüd peate toibuma. Me ei waja teid enam! Tänan teid teie teenete eest!"

Eilse päeva sündmu

Töölised esitasid oma nõudmised vabariigi presidendile. – Pika Hermani torni heisati punane lipp

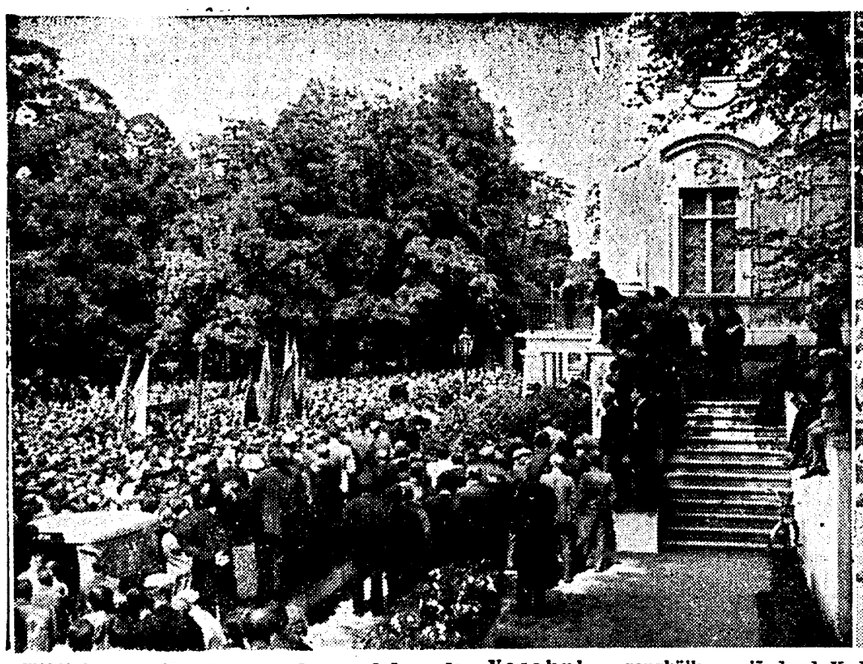

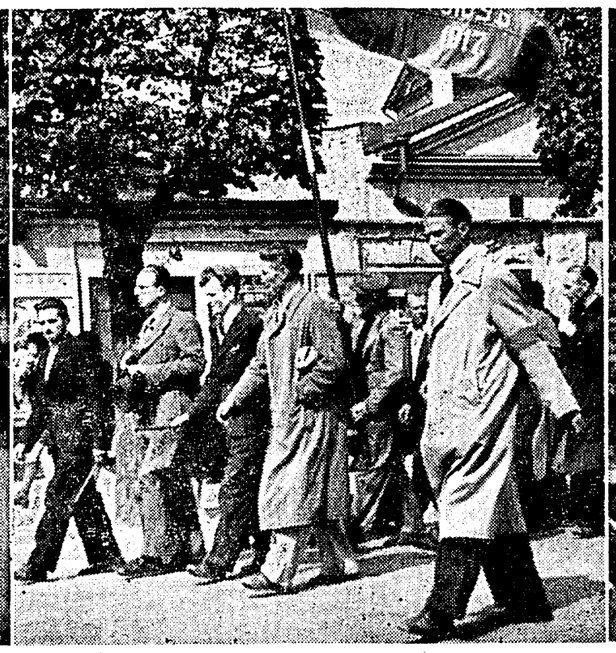

Tööliste eilselt meeleavalduselt. Vasakul — rongkäik on jõudnud Kadrioru lossi ette. Lossi rõdul vabariigi president K. Päts. Keskel — tööliste juhid rongkäigu eesotsas. Paremal töölishulgad

Tööliste koosolek

Tallinna ehitustööliste ühingu algatusel peeti neljapäeval, 20. juunil, kell 8 õhtul töölisvõimla saalis tööliste koosolek, millest võttis osa 800—1000 töölist.

Kõnedega esinesid riigivolikogu liikmed N. Ruus, A. Jõeäär, V. Jaanus, siis O. Sepre, kes 1923. a. oli mõistetud sunnitööle, kuid vabanes amnestia läbi 1938. a., ning teised ametiühingute tegelased.

Kõnedes käsitati tekkinud olukorda seoses praeguse aja sündmustega, tööliste olukorda ja nende nõudmisi.

Lõppeks võeti kõigi koosolijate häältega vastu alljärgnevad resolutsioonid:

Oleme veendunud, et Eesti töötava rahva elukorra parandamise suurimaks eeltingimuseks on rahu ja Eesti eemalehoidmine imperialistlikust sõjast. Tänu Eesti ja Nõukogude Liidu vahel sõlmitud vastastikusele abistamise paktile on Eesti rahvas seni võinud jääda eemale sõjast ja Eesti majanduselu on võinud võrdlemisi normaalselt jatkuda ajal, millal sajad miljonid maailma rahvad elavad üle metsikuid sõjakoledusi.

Saades aga teada N. Liidu rahvakomissaride nõukogude esimehe Molotovi esildusest Eesti valitsusele, et Eesti valitsus on avaldanud N. Liidu vastast tegevust, loonud N. Liidu vastu sihitud sõjalise liidu Läti ja Leeduga, korraldanud selleks salajasi konverentse jne., konstateerime, et sarnane tegevus mille sihiks oli sõja väenulikkuste provotseerimine N. Liidu vastu, leiab sügavat põlgust ja hukkamõistmist Eesti töötavate hulkade ja Eesti rahva enamuse poolt.

Arvestades asjaolu, et

Eesti senine valitsus ei ole lojaalselt täitnud N. Liidu ja Eesti vahelist vastastikust abistamise pakti,

vaid on jämedalt rikkunud pakti, valmistanud ette Eesti rahva sõtta kiskumist N. Liidu vastu, nõuame niisuguse valitsuse kujundamist, kes oleks täielikult N. Liidu sõbralik ja täidaks ausalt sõlmitud pakti.

Nõuame kõigi N. Liidu vaenuliste elementide otsustavat väljajuurimist, eriti aga

kaitseliidu laialisaatmist,

kuna seal on eriti õhutatud N. Liidu vaenulist meeleolu, riigiaparadi puhastamist sõjaprovokaatorite käsikuist ja kõigist N. Liidu ja Eesti vahel sõlmitud abistamise pakti vaenulistest ollustest.

Arvesse võttes, et praegused koosolekute, ajakirjanduse, ühinemise vabadused ja muud kitsendused takistavad töötavate hulkade võitlust oma olukorra parandamise eest, nõuame kitsenduste kaotamist. Töötavate hulkade võitlus parema olukorra eest on ainult siis mõjuv, kui seda võitlust juhib tööliste poliitiline partei. Seepärast

tuleb lubada töölistele oma poliitilise partei asutamine.

Tuleb lubada töölisajakirjanduse väljaandmine, kaotada tööliskoosolekute politseis registreerimise sundus, lõpetada koosolekute kontrollimine välis- ja poliitilise politsei poolt ja kindlustada täielik sõna-, mõtte-, trüki-, kooslekute- ja ühinemisvabadus.

Nõuame töölisliikumise tagakiusamise lõpetamist,

üldist amnestiat

töörahva huvide eest võidelnud poliitilistele vangidele ja neile kõigi kodanikuõiguste tagasiandmist, töölisliikumise tegelaste väljasaatmise otsuste tühistamist, suletud töölisorganisatsioonide tegevuse uuestiavamist ja politseiasutuste poolt ellukutsutud „töölisorganisatsioonide", nagu Töövõtjate Kutseühingute Keskliit j. t. tegevuse likvideerimist.

Nõuame tööliste vallandamise lõpetamist ja töötutele töö muretsemist, tööpalkade tõstmist vastavalt elukallidusele.

Nõuame valitsusasutustelt

otsustavat võitlust liiakasuvõtjate, spekulantide ja igasuguste marodööride vastu.

Seda ei ole võimalik teha väikeste rahatrahvideabil, nagu seda seni on tehtud, vaid võitlus liiakasuvõtjate vastu on ainult siis efektiivne, kui selle eest määratakse karme karistusi.

Tervitus punaarmeele

Edasi võeti vastu tervitus punaarmeele, mis kõlab järgmiselt:

Tallinna tööliste koosolek Töölisvõimlas 20. juunil 1940. a. läkitab Punaarmeele ja tema juhtidele oma vennalik-siidamlikema tervituse. Koosolek kinnitab, et Eesti rahva rõhuv enamus hindab kõrgelt Eesti ja N. Liidu vahelist abistamispakti, millega N. Liit on võtnud endale kohustuse — säilitada ja kindlustada Balti mail rahu. Koosolek mõistab hukka vastutustundetu reaktsioonilisema kodanluse osa mahhinatsioonid Balti sõjalise liidu sõlmimise näol, mis oli sihitud N. Liidu vastu ja ähvardas meie ja teised Balti rahvad tõugata laastavasse imperialistlikku sõtta. Stalini, Molotovi ja Vorošilovi ja teiste N. Liidu juhtide tark rahupoliitika on õigeaegselt kiskunud katte neilt sepitsustelt ja ulatanud vennalikult abistava käe meie töötavale rahvale.

Võimsate Punaarmee väeosade Eestisse jõudmine on meile kindlustuseks, et võime rahulikult jatkata tööd oma kodudes ja meie palavaim soov on, et ka Punaarmee tunneks end siin kodusena.

Elagu töötava rahva rahvusvaheline solidariteet!
Elagu võimas Punaarmee ja tema juht Vorošilov!
Elagu rahvaste juht Stalin!
Parimad tervitused sms. Stalinile, Molotovile, Ždanovile!

Lõppeks otsustati saata tervitustelegramm Stalinile.

Koosolek lõppes kell 10.15 õhtul.

Vabaõhu-miiting Vabadusväljakul

Eile hommikul kogunesid Tallinna töölised tehaste juure, et valmistuda rongkäiguks. Toodi välja vanad lipud ja maaliti kiiresti punasele riidele uusi loosungeid. Mööduti tehastest, mis töötasid, ja võeti ka sealt kaasa töölisi.

Kella 10 koguneti Vabadusväljakule, kus ametiühingute ja tehaste kaupa moodustasid töölised rühmitused, kellede vahel hoiti lõuendeid, mil olid loosungid: „Nõuame töötavale rahvale tööd, leiba ja vabadust!" „Maha praegune sõjaprovokaatorite valitsus!" „Nõuame valitsuse loomist, kes ausalt täidab Nõukogude Liiduga sõlmitud pakti!"

Pärast rivistumist asus kohaloleva veoauto katusele rõivastustööliste liidu esindaja O. Pärn, kes oma kõnes andis ülevaate tööliste nõudmistest ja tervitas ning avaldas tunnustust Nõukogude Liidu valitsusele, sõjavägedele ning nende juhtidele Stalinile, Molotovile, Vorošilovile j. t. Kõnet katkestasid kiiduavaldused ja elaguhüüded.

Kiiduavaldustega võeti ka vastu resolutsioonid, mis O. Pärn esitas.

Seejärele sai tervituseks sõna punaarmee esindaja, kes tõi punaarmeelt tervitusi eesti rahvale ja tööliskonnale. Ühtlasi ta tänas punaarmeele toodud tervituste ja ülesnäidatud poolehoiuavalduste eest, toonitades punaarmee ja Nõukogude Liidu valitsuse tahet tööliste huvide eest võitlemisel. Kõnet katkestasid sagedased kiiduavaldused. Kõned anti edasi valjuhääldaja kaudu.

Pärast sõnavõttude lõppu lauldi internatsionaali ja siirduti rongkäigule, liikudes Kaarli puiesteelt üle Toompea—Pikkjala—Pika tänava Merepuiesteele ja sealt Kadrioru lossi ette.

Kadrioru lossi ees

Rongkäigu jõudmisel Toompealt alla-linna sai laialdasemalt teatavaks, et rongkäik suundub Kadrioru lossi ette.

Kell ½1 päeval oli lossi ees juba 300 inimese ümber. Rongkäigu-pea ise oli aga veel kaugel. Lossiesisele väljakule seati üles valjuhääldajaid. Siis suleti lossipargi raudsed väravad. Seda selleks, et rongkäigule endale küllaldaselt ruumi kindlustada.

Eemalt kuuldub hõikeid — rongkäik on lähedal. Siis avatakse väravad uuesti, et rongkäiku lossiaeda lasta. Kell näitab 12.43. Esimesena sammub väravatest läbi rongkäigu eesotsas Oskar Pärn, kelle kohta oli tehtud Tallinnast väljasaatmise otsus.

Sisse tullakse lauldes.

HÜÜTAKSE „HURRAA" SELTSIMEESTELE STALINILE, MOLOTOVILE JA VOROŠILOVILE.

Lossi ette rivistunult hüütakse veel kolmel eri korral „Tovarishtshu Stalinu ura!" Rongkäigu lipud ja loosungitekangad paigutatakse otse lossirõdu vastu. Neid on arvult 40—50, peale ühe sinise erandi on kõik punased.

Rongkäigu sissevoolamine vältas 24 minutit. Lossi ees on koos 6000—7000 inimest. Peale selle on veel hulk väljaspool aeda.

Kõmiseb valjuhääldaja. Siis kõlab: „Tähelepanu, tähelepanu!" Ning valjuhääldaja jatkab: „Vabadusväljakul vastuvõetud resolutsioonid on delegatsiooni poolt esitatud härra presidendile. Praegu on delegatsioon sees. Loodame, et president tuleb välja ja vastab meie nõudmistele."

Sellest teadaandest on napilt minut möödunud, kui

RÕDULE ILMUBKI PRESIDENT K. PÄTS,

saadetuna kindral J. Laidonerist ja käsundusohvitser kol. Grabbi.

President võetakse vastu käteplaginaga. Ta vaatab rahvahulgale ja lausub, et aja raiskamise äraheidmiseks oleks otstarbekohane, kui keegi rongkäigust kõneleks, kellele siis tema vastaks.

„Vastastikuse mõtteavaldusega saame luua meeleolu, mis meid kõiki rahuldab," nii jatkab president.

Sellele vastatakse meeleavaldajate keskelt viivitamatult: „Seltsimehed, meie oleme oma nõudmised üle annud, ja loodame, et härra president meile vastab."

President vastab: „Kaaskodanikud! Teie ees seisab inimene, kes 40 aastat aastast aastasse... (Kostab vahelehüüdeid, mis katavad kõneleja sõnu.) Kui teie arvate, et töölised ei kuulu meie rahva hulka, siis eksite väga... Ma ei ole vahet teinud kodanike üksikute kihtide vahel... (Vahelehüüded.) Kui teie arvate, et ma saan sajast inimesest üle rääkida, siis eksite väga..."

Rongkäigu juht ütleb:

„MEIE EI SOOVI KÕNESID. PALUN MEIE POOLT ESITATUD NÕUDMISTELE KOHE VASTATA, KAS EI VÕI JAA!"

President vastab: „Mina ei saa nii kõnelda... Palju parem on, kui lõpetame." Seda lausunult pöördub president ühes oma kahe saatjaga rõdult lossi sisemusse tagasi.

Osa kohalviibijatest, seda enamikus rongkäigust kaugemal asetsevate pealtvaatajate ridades, alustas „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm" laulmist. See vaibub varsti.

Saabub peatselt rahu ja rongkäigu kõnemees algab oma kõnet. Ta ütleb, et rahvas on tulnud siia kokku selleks, et avaldada oma meelt üldiselt õigustatud

TÖÖRAHVA NÕUDMISTE LÄBIVIIMISEKS.

Uluotsa-Jürima valitsus on alatult ja silmakirjalikult petnud Nõukogude Liidu valitsust, salaja organiseerides sõjalist liitu. Nõuame uue valitsuse loomist, kes ausalt täidaks pakti. Punaarmeele saadame tervitusi ja avaldame tänu. (Kiiduavaldused.) Avaldame imetlust Nõuk. Liidu suurele sotsialistlikule ülesehitamistööle, mis on eeskujuks kogu maailma proletariaadile." Kõneleja jatkab: „Elagu suur Stalin, kes on viinud sadade miljonite inimeste elu õitsengule! Elagu Stalini põhiseadus, see kõige demokraatlikum põhiseadus maailmas."

Edasi kõneleja märkis, et elukallidus tõuseb suure kiirusega. Selle vastu võitlemiseks tuleb vastavalt elukalliduse tõusule tõsta palku, milleks kapitali on külluses. Sotsiaalkindlustust tuleb nõuda nii linnas kui ka maal. Kõige kategoorilisemalt tuleb nõuda poliitiliste vangide kohest vabastamist. Kõneleja avaldas oma veendumust, et selle nõudmise poolt on kõik 100-protsendiliselt. Seda kinnitavalt tõusis tuhandeid käsi.

Kõneleja lõpetades tegi ettepaneku hüüda kolmekordne „elagu" Stalini auks, mida rahvahulk ka tegi.

See kõne vältas veerandtunni ümber. Siis teatati, et järgmisena kõneleb Kadak.

Ta lausus, kogunetud on selleks, et esitada selgesõnaliselt oma nõudmised härra presidendile. Seni on kõik resolutsioonid jäänud paberile, kuid need, mis võeti vastu Vabadusväljakul, ei jää paberile. 20 a. on Eesti tööline selga küürutanud, kuid sellele on tänaseks lõpp:

vanad ajad ei tule enam kunagi tagasi!

Edasi ütles kõneleja, et nad nõuavad politseilt relvade äravõtmist.

Asume homme oma tööpinkide juure, kust me tulime. Maailm seisab ülal tööliste õlgadel. See maailm kuulub meile.

Tervitame enne lahkumist N. Liidu juhti Stalinit.

Hüütakse kolmekordne „hurraa" ja plaksutatakse käsi. Hüütakse „elagu" veel teistele N. Liidu juhtivatele riigimeestele.

Äkki kostab üksik hüüd: „Lipp maha!" Vihjatakse vist lossi lipuvardas lehvivale presidendi standardile. Sajad hääled ühinevad selle hüüdega.

Kuid valjuhääldajast kostab:

— Lugupeetud seltsimehed, usaldage pisut ka oma juhte. Ärge kaotage närve! Oodake järgmisi korraldusi.

— Aga poliitilised vangid? Kohe vabastada! hüütakse.

— Kõik täidetakse, — vastab valjuhääldaja.

Siis palutakse valjuhääldaja kaudu lahkuda korrapärastes ridades ning manitsetakse uuesti mitte kaotada närve. Lisatakse: „Saame aru teie tunnetest, kuid peame end kokku võtma."

Pikkamisi alustab rongkäik lossi eest liikumist Narva maantee suunas ning selle kaudu linna.

Lossi ette jäi väike osa rongkäigust, kelle hulgast lakkamatult nõuti poliitiliste vangide kohest vabastamist.

Presidendi juure saadeti uus delegatsioon, kes aga tuli tagasi teatega, et vangid on lubatud vabastada harilikus seaduslikus korras, kui nad esitavad vastavad palved, mis tulevad läbivaatamiselo ja otsustamisele.

Jäädi siiski kohese vabastamise nõudmise juure. Sõideti veoautodel järele rongkäigule ja saadi see kätte Viru tänaval.

Liiguti läbi linna Vabadusplatsile, kust võeti suund läbi Harju ja Pika tänava keskvangla juure.

Meeleavaldajad Toompea lossi ees ootamas uue valitsuse väljakuulutamist.

Vabastati 27 poliitilist vangi

Poliitiliste vangide vabastamine toimus rongkäigust osavõtjate poolt kella 3 paigu keskpäeval. Kui rongkäigust osavõtjad kogunesid vangla esisele, saadeti vangla direktori juure 5-liikmeline delegatsioon koos 3 Nõuk. Liidu ohvitseriga, kes korrektses vormis nõudsid poliitiliste vangide väljaandmist. Nimekirja järgi oli neid ainult 27. Ainult kolm neist —

Alfred Sein, Kristjan Seaver ja Aleksander Mui — on viibinud ühtesoodu vahi all 1924. aastast saadik.

Teised vahialused on vabanenud pärast mõne aasta eest toimunud amnesteerimist.

Vangid toodi kambritest välja vangivalvurite poolt. Kui formaalsused olid täidetud, lahkus delegatsioon koos vangidega. Väljas võeti vange vastu rõõmuhüüetega. Miitingul peeti kõnesid ja hüüti vabastatuile „elagu!"

Vanglast vabastati järgmised poliitilised vahialused: Artemi Antonov, Viktor Andrejev, Aleks. Dimitrijev, Aleks. Eilender, Peeter Jakovlev, Aleksei Jemeljanov, Boris Krupenin, Kristjan Kukk, Rich. Kuurits, Vlad. Lepik, Rud. Liivoja, Nik. Luts, Leho Maisel, Andrei Minin, Ivan Minin, Alfred Sein, Kristjan Seaver, Jul. Sarv, Gust. Pilve, Aleks. Mui, Nik. Vojennõi, Konstantin Trankman, Mihhail Skvorov, Mihhail Rogov, Aleks. Petrikov, Adolf Polisinski, Ferd. Narusbek.

Peale poliitiliste vangide olevat vabastatud ka aresti all olijaid. Neist on teada Johanna Vebermanni vabanemine. Peale selle olevat vabanenud ka teisi arteerituid; kuid nende nimed pole seni veel teada.

Pärast poliitiliste vangide vabastamist saadeti sinna kümmekond uut vahistatut, peamiselt politseinikke.

Endised poliitilised vangid „Kuld Lõvis"

Enamus eile Tallinnas vanglast vabastatud poliitilistest vangidest paigutati õhtul „Kuld Lõvi" võõrastemajja. Seal ânti neile öökorteriks numbritoad, kus nad ka õhtustasid ja kuhu siis jäid ööbima.

Kui kauaks endised poliitilised vangid võõrastemajja jäävad, oli öösel veel selgumata.

Meeleavaldused Pärnus

Pärnu, 21. 7. Täna kella 5 paigu toimus Pärnus töölisorganisatsioonide rongkäik läbi linna. Lõuna tän., kogunemispunktist, mindi lippude ja orkestri saatel Vabadusväljakule, kus kõnelesid töölisühingute tegelased Tamm ja Kumm. Sündmust jälgis rohkesti rahvast. Punaste lippude all võeti vastu samad resolutsioonid nagu teisteski linnades. Ühtlasi öeldi tervitusi punaarmeele. Rongkäigu lõppedes mindi heas korras töölismajja tagasi.

„Nüüd tean, miks Neljapäev sind austas!“

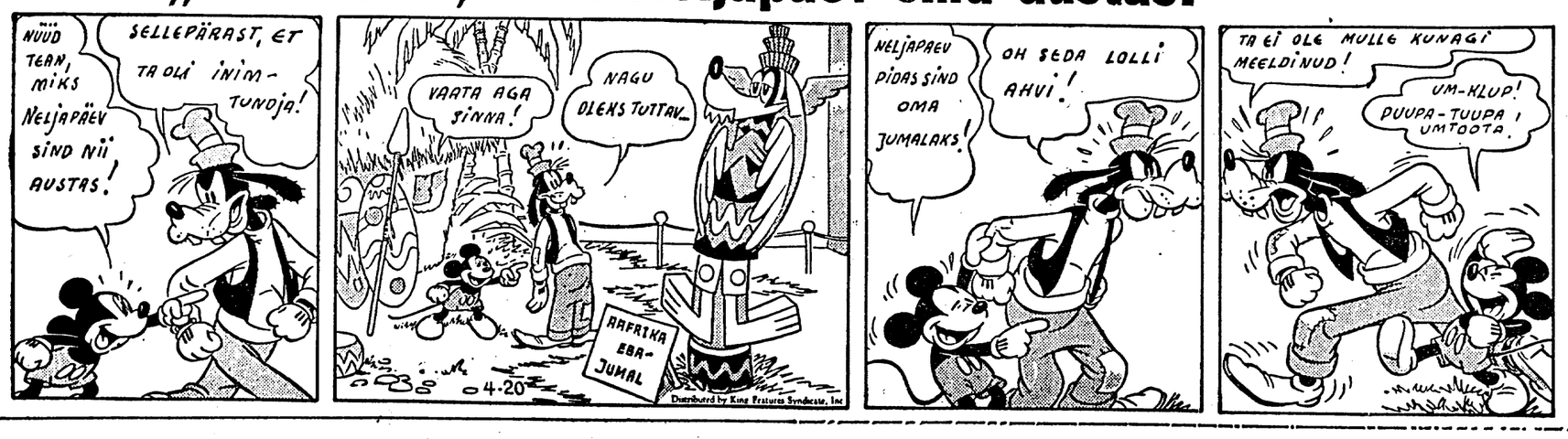

Prantsusmaale esitati waherahu tingimused

Hitler esitas Prantsuse delegatsioonile vaherahu tingimused Compiègne'i metsas, samas kohas ja samas vagunis, kus 1918. a. esitati Saksamaale Prantsuse tingimused

Avalikkusele teatati vaid kolm põhimõttelist punkti

Compiègne'i metsas, 21. 6. (ETA) (DNB) Hitler võttis täna kell 15.30 vastu Prantsuse delegatsiooni, et esitada vaherahu tingimused. Seejuures viibisid sõjaväe kõrgemad juhid, välisminister von Ribbentrop ja Hitleri asetäitja Rudolf Hess. Prantsuse delegatsiooni kuulusid kindral Huntziger, kes on Prantsuse kõrgema sõjanõukogu liige, õhuväekindral Bergeret, aseadmiral Leluc ja suursaadik Noël.

Tingimuste üleandmise akti Hitler teostas Compiègne'i metsas samas istungivagunis, milles marssal Foch 11. novembril 1918. a. dikteeris häbistavates tingimustes Saksa läbirääkijaile vaherahu.

Täna sooritatud talitus Compiègne'i metsas on kustutanud tehtud ülekohtu Saksa relvaau vastu. Hitleri ülesandel luges kindral Keitel ette järgmise sissejuhatuse vaherahu tingimustele: „Hitleri ülesandel mul on avaldada teile järgmist: Usaldades Ameerika presidendi Wilsoni poolt Saksamaale antud ja liitlaste poolt kinnitatud lubadusi pani Saksa sõjavägi 1918. a. novembris relvad maha. Seega lõppes sõda, mida ei soovinud Saksa rahvas ega tema valitsus ja mille kestes, vaatamata määratule ülemvõimule, vastasel ei õnnestunud võita otsustavalt Saksa maaväge, sõjalaevastikku ega õhujõude. Ent juba Saksa vaherahukomisjoni saabumisel algas pühalikult antud lubaduste murdmine. 11. novembril 1918. a. algas seega Saksa rahva kannatusaeg. Siit algas kõik see, mida võidakse teha ühele rahvale häbistamise ja alandamise alal. Saksa rahvas langes pärast neli aastat kestnud kangelaslikku vastupanu ohvriks ainult ühele nõrkusele, nimelt et ta usaldas demokraatlike riigimeeste lubadusi. 3. septembril 1939. a., seega 25 aastat pärast maailmasõja puhkemist, Inglismaa ja Prantsusmaa kuulutasid ilma igasuguse põhjuseta Saksamaale sõja.

Nüüd on langenud relvade otsus. Prantsusmaa on võidetud.

Prantsuse valitsus on palunud Saksa valitsust teatada endale Saksa vaherahu tingimused. Kui nende tingimuste vastuvõtmiseks määrati ajalooline Compiègne'i mets, siis see sündis sellepärast, et selle aktiga kustutada mälestust, mis ei olnud Prantsuse ajaloos mingiks kuulsuse-leheks, kuid mida peeti Saksa rahva poolt kõikide aegade suurimaks häbiks. Prantsusmaa on võidetud pärast kangelaslikku vastupanu reas veristes lahingutes ja Prantsusmaa on kokku varisenud. Seepärast Saksamaa ei kavatse vaherahu tingimustele või vaherahu läbirääkimistele anda teotuse iseloomu nii vapra vastase suhtes. Saksa nõudmiste eesmärgiks on:

1) takistada võitluse uuestialustamist, 2) anda Saksamaale kõik kindlustused temale pealesunnitud sõja jatkamiseks Inglismaa vastu ja 3) luua eeldused niisuguse uue rahu kujundamiseks, mille peamiseks sisuks on Saksa riigile vägivallaga tehtud ülekohtu heakstegemine.“

Pärast sissejuhatuse ettelugemist Hitler lahkus „Deutschlandi“ lauluhelide saatel läbirääkimise kohast.

Läbirääkimised kestavad

Compiègne, 21. 6. (ETA) (DNB) Pärast seda kui Hitler oma saatjaskonnaga oli lahkunud Compiègne'i metsast ja kindral Keiteli kaudu oli esitanud Prantsuse läbirääkijaile relvade mahapaneku tingimused, tõmbusid Prantsuse täisvolinikud kell 16.25 tagasi nende jaoks sisse seatud eriruumi omavaheliseks läbirääkimiseks. Nagu juba teatatud, on neil sealt telefonilised. raadiotelefonilised ja telegraafiühendused oma valitsusega Bordeaux's. Kell 18.10 nad läksid tagasi ajalooline vagunisse, kus jatkati kontakti Hitleri esindaja ja ülemjuhataja kindral Keiteliga. Läbirääkimised kestavad veel praegu.

Otsene telefoniühendus Compiegne-Bordeaux

Compiègne, 21. 6. (ETA) (DNB) Nagu teatavaks saab, on Prantsuse delegatsioon temale kasutada antud teigist Compiegne'i metsas võtnud otsese telefoniühenduse Prantsuse valitsusega Bordeaux's.

Sündmuste käik Compiegne'i metsas

Compiègne, 21. 6. (ETA) (DNB) Täpselt samas kohas ja samas vagunis, kus esitati Saksamaale vaherahutingimused, võtsid Prantsuse volinikud vastu kindral Keiteli poolt tingimused, millistes Saksamaa on nõus võimaldama vaherahu. Prantsuse delegatsiooni kasutada on ruumikas telk, mis on sisustatud lihtsalt, kuid mugavalt. Tingimuste üleandmise juures viibisid ka marssal Göring, suuradmiral Raeder, kindral von Brauchitsch ja teised. Prantsuse volinikud, kes Tours'i juures tulid neljapäeval üle Saksa eelliini ja kes saadeti Compiègne'i kindral Tippelskirchi poolt, veetsid öö ühes Pariisi hotellis. Täna hommikul nad viidi Compiègne'i. Kell 15.35 kindral Huntziger astus istungivagunisse. Vagunis olid püsti tõusnud Hitler ja tema saatjad Hitler tervitas iga Prantsuse volinikku parema käe tõstmisega. Seejärele võeti istet. Hitler võttis istet laua keskel, temast paremal pool olid marssal Göring, suuradmiral Raeder ja välisminister von Ribbentrop, kuna vasakul küljel istusid kindral Keitel, kindral von Brauchitsch ja Rudolf Hess. Nende vastas võttis istet Prantsuse delegatsioon. Seejärele tõusis kindral Keitel ja luges Hitleri käsul ette vaherahutingimuste sissejuhatuse. Seejärele järgnes sissejuhatuse tõlkimine saadik Schmidti poolt. Siis tõusid kõik kohalviibijad ja Hitler lahkus oma saatjaskonnaga vagunist kell 15.42, kuna kindral Keitel jäi vagunisse Prantsuse volinikega. Ajalooline akt Compiègne'i metsas on lõpetatud.

Kõik Prantsusmaa ühendused Helveetsiaga katkenud

Genf, 21. 6. (ETA) (DNB) Liiklemisühendused Helveetsiast Prantsusmaale on nüüd täielikult katkenud. Ka postiühendused Prantsusmaaga, Inglismaaga ja mõlema maa asumaadega on täielikult ära lõigatud. Sama on maksev ka telefoniühenduste kohta. Ainult Marseilles'ga funktsioneerib telefoniühendus, mis on aga reserveeritud ainult ametlikeks ja diplomaatlikeks kõnedeks.

Briti õhuväe rünnakud

London, 21. 6. (ETA) (Reuter) Briti õhuministeerium teatab: Neljapäeval Briti pommilennukid teostasid rünnaku Schipoli aerodroomile, Amsterdami lähedal. Vigastati vaenlase lennukeid, mis olid pargitud asfaldil. Kõik meie lennukid pöördusid tagasi vigastamata. Möödunud ööl meie pommilennukid teostasid uuesti rünnakuid sõjaliste eesmärkide vastu Loode-Saksamaal. Rünnati raudteesõlmpunkte, vaksaleid, ronge ja teisi eesmärke Essenfrintropis, Osterfeldis, Hammis ja Ludwigshafenis. Kaks meie lennukit ei pöördunud tagasi. Möödunud ööl üks rannakaitselennuk tulistas alla Heinkel-lennuki Põhjamere kohal.

Kairo, 21. 6. (ETA) (Reuter) Briti õhuväe teadaandes üteldakse: Eile teostati kaks rünnakut Diredauale Abessiinias. Otseseid tabamusi saavutati raudteevaksalile ja ühele tehasele. Samuti rünnati aerodroomi ja tekitati tulikahjusid. Kõik meie lennukid pöördusid tagasi. Üks Itaalia pommilennuk tulistati alla meie läänepoolsel kõrveliinidel, kusjuures kuuelliikmeline meeskond võeti vangi. Otseseid tabamusi saavutati mööda ööl meie lennukite poolt Elgubbile ja Eladem Libyele.

London, 21. 6. (ETA) (Reuter) Briti õhuministeerium teatab: Mereväelennukid teostasid edukaid rünnakuid vaenlase kahurväe asukohale Calais' lähedal.

Oodata muudatusi Hispaania valitsuses

Madrid, 21. 6. (ETA) (DNB) Siinseis poliitilisis ringkonnis oodatakse muudatusi Hispaania valitsuses, mis tehtavat veel täna või homme.

Saksa sõjateade

Saksa edasitung jatkub

Lyon vallutati võitlustes. — 700 uut Prantsuse tanki langes sakslaste saagiks

Juhi peakorter, 21. 6. (ETA) (DNB) Sõjajõudude ülemjuhatus teatab: Meie vägede liikumised Normandia, Bretagne'i ja Loire'i suudme ja Rhone oru vahel valitseva ruumi okupeerimiseks toimuvad kavakindlalt. Läbi Burgundia edasitungivad kiired väeosad on vallutanud Lyoni võitlustes. Nevoy vallutamisel langes meie vägede kätte 700 uut tanki. Lotringis ja Elsassis on käimas Maginot-liini osade puhastamine kohati visalt võitlevast vaenlasest. Põhja-Lotringis

kokkusurutud Prantsuse vägede riismed on meie rünnaku tagajärjel rebitud mitmeks osaks.

Üksikud sissepiiratud vaenlase rühmad peavad veel vastu Vogeeside lääneosas. Hartmannsweileri pea Vogeesides, mille pärast maailmasõjas võideldi ägedalt, on meie valduses.

Õhujõud jatkasid ka 20. juunil oma rünnakuid vastase taandumisteedele. Pfalzi metsa ees tegid meie sööstpommilennukid jällegi rea Maginot liini kindlustusi võitlusvõimetuks ja aitasid seega murda siin veel võitleva vaenlase vastupanu. Võitlustes Elsassis, mis viisid Strassburgi, Schlettstadti ja Colmari vallutamiseni, samuti Burgundia väravate avamisel. toetasid maavägesid silmapaistvalt õhutõrjeüksused tegevuses maaeesmärkide vastu. Hävituslennukite ja söödstpommilennukite üksused ründasid 20. juunil laevu La Rochelle'i ja Gironde'i suudme ees ja uputasid ühe 10.000-tonnise transportlaeva kui ka ühe 4.000-tonnise abisõjalaeva. Ööl vastu 21. juunit Briti lennukid sooritasid jälle hulgalisi sisselende Põhja- ja Lääne-Saksamaale, et pilduda seal oma pomme nagu seni mittesõjalisile eesmärkidele. Sünnitatud ainelised kahjud on väikesed Kuid seevastu on mõned eraisikud saanud surma. Vaenlase kogukaotused õhus tõusid eile 6 lennukini. Neist tulistati üksi õhutõrje poolt alla neli. Kaks Saksa lennukit on kadunud. Meie

allveelaevad teatavad nelja Inglise kaubalaeva uputamisest,

millede hulgas on üks 11.000-tonnine Royal-Mail aurik. Kiirel läbimurrul Maginot liini soomus- ja betoonvallist tegid jalavägi ja pioneerid raskes võitluses visa vastasega kangelastegusid, millede ülistamine jääb hiilsematele aegadele. Erilise vapruse ja kartmatuse läbi on neis võitlusis silma paistnud ühe jalaväerügemendi ülem kolonel Schwalbe, ühe jalaväerügemendi pataljoniülem major Wildermuth ja ühe jalaväerügemendi kolonel-leitnant von Kettelhodt.

Nõukogude Vene ja Saksamaa vahel pole mingit pinevust

Saksa-Leedu piiril pole toimunud vägede liikumisi

Berliin, 21. 6. (ETA) (DNB) Pärast seda kui viimaseil päevil Inglise ajakirjandus on avaldanud üha uuesti teateid erakorraliselt tugevate N. Liidu väeosade koondumisest Saksa idapiirile N. Liidu aktsiooni tagajärjel Leedus, teatas Reuter 19. juunil Kaunasest, et ka Ida-Preisimaal toimuvat Saksa vägede liikumisi. Ametlikult Saksa poolt seletatakse selle kohta kategooriliselt, et Saksa-Leedu piiril pole toimunud Saksa vägede liikumisi.

Saksa poliitilisis ringkonnis tähendatakse, et kuna vihje Ameerika abile nähtavasti enam ei tõmba, püüab Reuter nüüd Inglise rahvale neil tõsistel päevadel näidata, nagu oleks Saksamaa ja N. Liidu vahel oodata arusaamatusi.

Miks kaotas Prantsusmaa

London, 21. 6. (ETA) Reuteri alatine kirjasaatja Prantsusmaal. kes saabus äsja ühte Lõuna Inglise sadamasse, kirjutab: Prantsuse armee lüüasamine ja sellele järgnenud Prantsuse valitsuse sammud, mis sihivad kapituleerumisele, on Prantsuse ringkondade arvates tingitud peamiselt kahest põhjusest, nimelt Prantsuse kõrgema väejuhatuse poolt tunnustatud sõjalistest teooriatest ja tugevatest arvamiste lahkuminekuist valitsusliikmete vahel. Prantsuse kõrgem väejuhatus vähendas tankide ja õhujõudude tähtsust ja pidas neid ainult abirelvadeks. Ta arvestas kindlustusteja positsioonisõjaga. Kindral de Gaulle, kes nägi ette sakslaste taktikat ja inspireeris Reynaud' raamatut mehhaniseeritud sõjapidamise kohta, soovitades tankide ja lennukite seeriatootmist, põrkas kõrgema väejuhatuse vastuseisule. Sakslased märkasid Prantsuse tankide üleolekut Warndti metsa lahinguis sõja alul ja kiirendasid oma soomusdiviiside loomist. Selle tagajärjel nad võisid panna 100-kilomeetrilisel rindel välja 4.000 tanki. Kui sakslased jõudsid oma pealetungiga Maasi silani, mis oli jäänud saatusliku eksituse tõttu hävitamata, nende tankide massid suure arvu lennukite toetusel murdsid Prantsuse 9. armee vastupanu, kes sunniti tagasi tõmbuma, sünnitades kohutava lõhe, mida ei jõutud enam iialgi täita. Järgnevad kaotused olid niisugused. et hiilgav taktika, kangelaslikkus ja lakkamatud võitlused ei jõudnud enam parandada seisukorda. Tekkis võistlus võidu pärast ja selle võitsid sakslased. Prantslased said lüüa tankide ja lennukite puuduse pärast. Poliitilisel alal anti avalikule usaldusele tõsine hoop pealinna kaitsmisest loobumisega. Valitsuse asudes Tours'i, hakkasid kohe liikuma kuuldused eelseisvast kapituleerumisest. Järgnes viimane üleskutse Rooseveldile. Reynaud, Mandel ja teised vaidlesid asjatult Pétain'i ja Weygand'iga täielikust otstarbetusest pöörduda Saksa kindralite poole ausa rahu sõlmimiseks. 13. juunil valitsus asus endiselt lõhenenuna Bordeaux'sse. Korralagedus Tours'is ei olnud vorreldav sellega, mis valitses Bordeaux's. Korraldused olid primitiivsed ja organisatsiooni puudus aitas kaasa suurenevale lüüasaamise muljele. Otsus valitsuse ümbermoodustamiseks. et kutsuda sinna inimesi, kes oleksid valmis läbirääkimisteks, tehti arvatavasti valitsuse koosolekul Bordeaux's pühapäeva õhtul.

Windsori hertsog Barcelonas

Barcelona, 21. 6. (ETA) (DNB) Windsori hertsog saabus eile kella 23 paigu siia abikaasa, sekretäri ja veel kuue isiku saatel. Hertsog oli tulnud üle Prantsuse-Hispaania piiri La Junquera juures. Hertsogi sekretär seletas, et hertsog jääb reedeks Barcelonasse ja sõidab laupäeval edasi Madridi, kus ta ootab korraldusi Londonist. Tagasisõit Inglismaale toimuvat üle Lissaboni.

Käskjalg eksiteel

Mihkel Aitsama ajalooline jutustus

18

19.

Hommikune taplus mõisameestega lõppes püssipauguta. Jaanus pistis püssi wankrisse põhkude alla ja läks niitma.

Ohtul, kui tuli kustunud ja küllarahwas öhtule läinud, keris Jaanus wankrisse ja katsus uinuda. Uni oli wisa tulema.

Läbi suikumise kuulis ta metsast krabinat. Keegi korjab weel kuiwi oksi, arwas ta ja pöördus teisele küljele.

Uuesti kostis metsas kerge ragin. Nüüd juba hoopis teisest kohast.

Wankri kõrwal maas magaw sulane Laos kuulis samuti. Nüüd puuris neli silma metsatihnikusse.

Mingi must kogu liikus puude wahel.

„See pole oksakoguja.“

„Kes ta siis on?“ küsis Jaanus ja tõusis wankris istukile.

„See on karu! Waata, kui madalalt ta liigub.“

„Mis ta siia otsib?“

„Tuli heinaliste leiwakotte nosima. Tee talle natuke häru, sul püss laetud.“

Jaanus ajas end wankrist maha. Wõttis püssi ja tulistas.

Karu asemel kostis metsast inimese kisa

Jaanus ja Laos kohkusid mõlemad.

„Mis nüüd saab!?“

„Lähme appi!“

Metsa all aeles mehekogu rohu sees ja oigas. Hoidis käega külge kinni.

„Mõtlesime, et on karu... pimedas ei saanud aru.“

„Oeh... see on minu surm!“

Mehed tunnistasid lamajat. Kumbki ei tunnud teda. Mehel puudus tööriist, tsegi korjatud hagu polnud tal.

„Kuule, sa polegi heinaline?“

Jaanus astus haawatu juure, raputas teda õlast ja küsis:

„Mis sa siit otsid?“

Wastust ei saadud.

Williku lähenes joostes. Püssimees astus talle wastu ja rääkis mõne sõnaga, mis oli juhtunud.

„Kes ta on?“ küsis Williku.

„Meile ta oma nime ei ütelnud, küsi sina temalt.“

Haawatu lamas maas ja oigas. Rohkem küll kaastunde anumiseks kui tõelisest hädast, sest kuul oli läbistanud keha, konti purustamata.

Juba saabus teisi külamehi joostes.

„Mis siin lahti on?“ karjuti juba eemalt.

Williku astus lamaja juure. Tundis Miiliaugu Jaagupi küsimata.

„Tulid siia külamehi luurama?“ põrutas Williku.

Kuuldes tuttawa mehe häält teiste hulgast, ajas Jaagup enese istukile.

„Ah, ta polegi heinaline!.. Naha peale niisugusele!“ karjuti läbisegi.

„On mõisa metsawaht,“ teatas Williku ja seisis kokkusurutud huulti haawatu juures.

„Ütle neile, et ma pole luurama tulnud. Sa tunned ju mind! Wilsid mu Kullika all üle jõe.“

Williku wõitles enesega. Ütleb ta ümberseisjaile metsawahi tõelised ülesanded, tehakse ta siinsamas wagaks. Samas aga kerkib ta silme ette Malle kuju: näeb ta ahastawat nägu, kui isa laip wiiakse koju. Külamehed on heinateoga peale jäänud, nende ühine algatus läbiwiimisel... Kas see peab lõppema inimohwriga?

„Tulid siia ise wõi saadeti sind?“ nõudis Williku.

„Walitseja Henneke saatis waatama,“ waletas Jaagup.

Walitseja nime kuuldes jäi jõuk rahulikumaks. Tahett kuulda, kuidas mehe käsi käib. Williku tundis külameeste hingeelu ja küsis täiendawalt:

„Mis walitseja Henneke teeb?.. Räägi meile tõtt, wõi su käsi käib halwasti!“

„Walitseja on pikali maas, ei suuda teist külge pöörata.“

Meeste tuju tõusis. Tähendab, talle anti tõesti opmanikeretäis.

„Kas mõisamehed tulewad weel luha peale?“

Jaagup oigas ja wastas:

„Kõigil on muhud ja wermed, et nad julge oma jalga siia tõsta.“

Kostis wali naer ja parastamine.

„Mis me metsawahiga teeme? Kas lööme siinsamas maha wõi laseme joosta?“

Mehed rühkisid rõngana ümber Jaagupi. Seisukord kippus kriitiliseks minema. Jaagupile nimelt.

Williku otsus langes seekord weel Jaagupi kasuks. Külamehed on wõitnud ja küllap metsawaht leiab kord oma teenitud palga, kui ta nuhiametit maha ei jäta.

„Mis me walame werd! Kuulsite ise, et walitseja saatis ta siia. Ta pidi mõisa käsku kuulama —“

„Ta on mõisamees, maha niisugune!“ karjus keegi Williku kõne wahele.

„Ta on juba paugu saanud... Näete, kuidas ta aeleb! Talle jääb see kauaks meele.. Oleme rõõmsad, sest mõisamehed on siruli maas ja keegi ei julge meid segama tulla.“

Meeste meeled rahunesid, sest Williku wäidetele wastu ei waieldud.

„Las ta ronib koju, lähme magama. Warsti koit ja siis kõik niitma... Kas jätame ta siia surema?“

„Kas keegi teab, kus ta elab?“

„Mina tean,“ hõikas Williku meestele. „Saadan ta koju, jookseb muidu weest tilhjaks.“

„Jäägu kõik Hiienurme Williku asjaks. Küll tema juba oskab!“

Mehed eemaldusid ööhämaruses. Igamees tõttas tagasi oma laagrisse.

Jaagup oli kuulnud meeste ähwardusi, wärisenud oma elu pärast. Ta wajus uuesti kummuli, ei julgenud surmale silma waadata. Ta wabises kogu kehast.

Siis kuulis tuttawa noormehe häält, kes hakkas teda kaitsema. Wähehaawal tilkus temasse elulootust.

„Jäägu kõik Hiienurme Williku hooleks,“ oli keegi lahkujaist ütelnud. See ütlus rabas teda. Hiienurme Williku oli tema teades see kardetaw käskjalg, kelle wastu wõitles mõis ja tema agarasti kaasa aitas, kuigi ta seda noormeest isiklikult ei tunnud. Jaagup ei tahtnudki teda tunda, sest mõisawalitseja käsilasena püüdis ta tundmatuks jääda.

Jaagup hakkas ennast waewaga istukile ajama. Tahtis näha oma silmadega seda meest ja weenduda, kas kõrwad ei petnud mitte. Nüüd tasub käskjalg temale selle kõik kuhjaga kätte. Milleks muuks lahkusidki külamehed ja tema jäeti üksinda käskjala wõimusesse.

Jaagup nägi ähmaselt mehe kogu. See oli tugewajõuline noormees, kes seisis üsna ta kõrwal. Noormees toetus pika mõõga najale...

Nüüd lõi Jaagupi silmade ees kirjuks, ta karjatas ja wajus kokku kui niidetud rohi luhaheinamaal.

20.

Miiliaugu Jaagub ärkas wankri rappumisest. Meelemärkus hakkas pikkamisi tagasi tulema.

Ta lamas wankris õlgedel. Pea kohal sätendasid üksikud taewatähed, mõlemal pool wankrit mustendas mets. Mis toimub temaga?

Wiimne hetk, mida ta mäletas, oli see, kui talle lähenes kardetaw käskjalg pika mõõgaga. Kindlasti wiiakse teda kuhugi. Ta püüdis ümber waadata, ilma et teda märgataks.

Wankri kõrwal sammus käskjalg ja — Issand hoidku! — kandis mõõka puusal. Teda wiiakse kuhugi metsa ja tehakse ots peale!

Higi tekkis Jaagupil oksaesisele, hirmuwärinad läbisid keha. Nüüd alles tundis ta, kuidas mingi kõwa ese pigistab teda raudse rõngana. Pigistab pealtpoolt kuulihaawa.

innakud

uter) Briti õhumi- Briti pommilennu- poli aerodroomile, i vaenlase lennu- Kõik meie lennu- ta. Möödunud ööl uuesti rünnakuid Loode-Saksamaal. aksaleid, ronge ja Osterfeldis, Ham- meie lennukit ei l üks rannakaitse- ennuki Põhjamere

er) Briti õhuväe tati kaks rünnakut d tabamusi saavu- tehasele. Samuti tulikahjusid. Kõik Üks Itaalia pom- läänepoolsel kõrve- e meeskond võeti vutati möödunud bbile ja Eladem

uter) Briti õhumi- kid teostasid edu- hurväe asukohale

Hispaania

NB) Siinseis politi- tusi Hispaania va- või homme.

o

anges saks-

itasid seega murda panu. Võitlustes chlettstadti ja Col- ndla väravate ava- paistvalt õhutõrje- e vastu. Hävitus- üksused ründasid Gironde'i suudme transportlaeva kui a. Öö vastu 21. jälle hulgalisi sisse- le, et pilduda seal lisile eesmärkidele. äikesed Kuid see- surma. Vaenlase 6 lennukini. Neist neli. Kaks Saksa

nelja Inglise misest.

ine Royal-Mail au- lini soomus- ja be- neerid raskes võit- sid, millede üllista- Erilise vapruse ja silma paistnud ühe Schwalbe, ühe jala- or Wildermuth ja tnant von Kettel-

pole

si

isi. Ametlikult kohta kategoo- l pole toimunud

nnis tähendatak- abile nähtavasti er nüüd Inglise el näidata, nagu lu vahel oodata

Barcelonas

(DNB) Windsori igu siia abikaasa, u saatel. Hert- Hispaania piiri La är seletas, et hert- a sõidab laupäeval rraldusi Londonist. üle Lissaboni.

s, kuigi ta seda Jaagup ei taht- alitseja käsilasena

vaga istukile aja- ga seda meest ja nud mitte. Nüüd k kuhjaga kätte. lamehed ja tema se.

e kogu. See oli seisis üsna ta pika mõõga

ees kirjuks, ta i niidetud rohi

vankri rappumi- pikkamisi tagasi

Pea kohal säten- mal pool wankrit emaga?

etas, oli see, kui g pika mõõgaga. Ta püüdis ümber taks.

käskjalg ja — ka puusal. Teda se ots peale!

aesisele, hirmu- alles tundis ta, teda raudse rön- lihaawa.

Kujundati uus vabariigi vali

Valitsuse juhiks kirjanik dr. Joh. Vares-Barbarus, peaministri abi prof. H. Kruus, välisministriks Nigol Andrese Maxim Unt

Uue valitsuse koosseis

Kell 22.15 õhtul kuulutati raadioteel välja järgmine valitsuse koosseis, mis on määratud vabariigi presidendi käskkirjaga 21. juunist 1940:

Peaminister dr. Johannes **Vares**-Barbarus,
peaministri abi prof. Hans **Kruus,**
haridusminister Johannes **Semper,**
sotsiaalminister Neeme **Ruus,**
välisminister Nigol **Andresen,**
sõjaminister kindral-major Tõnis **Rotberg,**
majandusminister Johan **Nihtig,**
põllutööminister adv. Aleksander **Jõeäär,**
teedeminister ins. Orest **Kärm,**
kohtuminister adv. Boris **Sepp,**
siseminister Maxim **Unt.**

Peaministri abi prof. H. KRUUS.

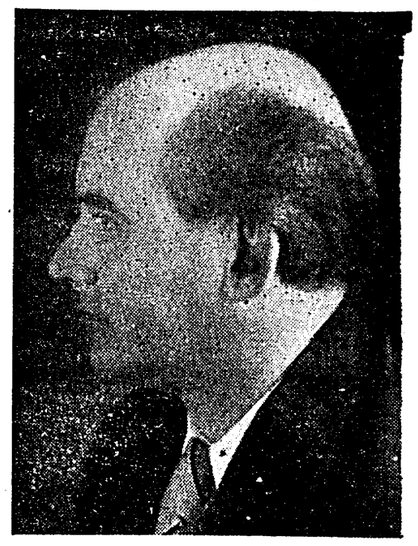

Peaminister dr. JOHAN VARES-Barbarus.

Sõjaministe

Põllutööminister adv. ALEKSANDER JÕEÄÄR

Majandusminister JOHAN NIHTIG.

Haridusminister JOHAN SEMPER.

Uue peaministri dr. J. Varese sõnavõtt raadios

Eile hilisõhtul pärast kella 11 esines uus peaminister dr. J. Vares saatekava lõpul järgmise lühikese sõnavõtuga:

Lugupeetud kaaskodanikud!

Hilise aja tõttu saan ma ainult edasi anda vabariigi presidendi järgmise käskkirja 21. juunist:

Nimetan ametisse vabariigi valitsuse järgmises koosseisus:

Peaminister J. Vares, peaministri abi prof. H. Kruus. (Järgnes ministrite nimestik, mis on meil toodud teisal.)

Võttes arvesse sündmuste kiirust pole mul võimalik esineda pikema seletusega, see jääb juba homseks ühes valitsuse deklaratsiooniga.“

Peaministri kõnele järgnes veel teade homsest manifestatsioonist uue valitsuse toetamiseks — ja saatekava lõppes Eesti hümniga — seekord heliplaadilt laulukoori laulduna.

Peaminister dr. Johannes Vares

Peaminister dr. Johannes Vares (kirjanikunimega Johannes Barbarus) sündis 31. detsembril 1889 Heimtali vallas. Sai hariduse Kiievi ülikoolis. Tegutses maailmasõjas Vene sõjaväearstina ja oli 1919—1921 vanem sõjaväearst Eesti sõjaväes. Praktiseeris seejärele eraarstina Pärnus, kuni elama asumiseni Tallinna 1940. a. alul. Oli Pärnus väga tuntud ja lugupeetud arst.

Kirjanduslikul alal tegutses „Noor-Eestis“ 1910, avaldas seejärele luuletusi ja artikleid „Vaba Sõnas“, „Siurus“, „Ilos“, „Murrangus“, „Tarapitas“ ja „Loomingus“, kirjutades ühtlasi ajalehtedes arstiteaduslikke artikleid. Kuulus „Tarapita“ kirjanikerühma. Eriraamatuina on avaldanud viis luuletuskogu: „Fata morgana“, „Inimene ja Sfinks“, „Katastroofid“, „Vahekorrad“ ning „Geomeetriline inimene“.

Haridusminister Johannes Semper

Uus haridusminister kirjanik Johannes Semper sündis 10. märtsil 1892 Tuhalaane v. Pahuvere koolimajas õpetaja pojana. Õppis Peterburgi ülikoolis 1910—1914 keeli, kirjandust ja filosoofiat ja 1915—1916 arhitektuuri Riia politehnikumis. Mobiliseeriti lihtsõdurina Vene sõjaväkke. Lõpetas märtsis 1917 Moskvas sõjakooli lipnikuna. Revolutsiooni-aegadel oli I Eesti jalaväe polgu komitee esimeheks ning Eesti sõjaväelaste ülemkomitee abiesimeheks. Töötas „Eesti Sõjamehe“ toimetuses ja valiti 1919 sotsiaalrevolutsionääride partei nimekirja järele Asutavasse Kogusse. Hiljem tõmbus tagasi aktiivsest poliitikast. Lõpetas 1928 Tartu ülikooli magistrina kirjandusloo alal.

On avaldanud rea algupäraseid töid. Tõlkinud maailmakirjanduslikke teoseid. Ilmutanud artikleid väliskirjanduse kohta. Teinud kaastööd ajalehtedele.

Põllutööminister Aleksander Jõeäär

Õigusteadlane. Sündinud 31. okt. 1890. a. Saare vallas Saaremaal vabriku-mõisatöölise pojana. Oli 1906. a. Saaremaa talurahvakohtu kirjutajaks ja sellest ajast kuni 1919. a. tegutses sekretärina kohtuis. Sooritas 1919. a. advokaadieksami. Oli Saare Panga asutajaid liikmeid nõukogu liige ja juhatuse liikme k.-t. Samal ajal oli ta Saaremaa maavalitsuses juriskonsuldiks. Oli 1924.—1939. a. Tallinna õigusteadusliku büroo juhataja On praegu Tallinna linnavolinik ja juridilise komisjoni liige. Võtnud agaralt osa seltskondlikust ja ühistegelisest tööst, olles alates 1906. a. Põide Tarvitajateühingu juhatuse liige, 1912—1915 Kuressaare Eesti Seltsi juhatuse liige ja 1919—1920. a. revisjonikomisjoni liige. Oli ka Kuressaare linnavolinik. Saaremaa Ametiühisuste kesknõukogu liige ja sekretär, Üleriikliku Maatöörahva Ühisuse juhatuse liige ja juriskonsult. Olnud 1920.—1938. a. kõikide riigikogude liige, töötades esimehena ja liikmena mitmes erikomisjonis. On Kuressaare Eesti Seltsi eluaegne liige ja tegev mitmes organisatsioonis. Avaldanud ajakirjades ja ajalehtedes ilukirjanduslikke ja majanduspoliitilisi artikleid.

Välisminister Nigol Andresen

Välisminister Nigol Andresen sündis 2. oktoobril 1899 Haljala v. Virumaal väiketalupidajate lapsena. Hariduse omandas Rakvere õpetajate-seminaris, mille lõpetas 1918. Oli algkooliõpetajaks Narva-Jõesuus 1918—1919, eesti keele õpetaja Rakvere tütarlaste gümn. 1919—1920, Tallinna poeglaste kommerts-kaubanduskoolis 1920—22, J. Vestholmi eragümnaas. 1923—28, Tallinna Prantsuse lütseumis 1928. a. Oli „Hommikteatri“ dramaturg ja kaasorganisenerija 1920—24; „Draamateatri“ dramaturg kuni selle liitumiseni „Vanemuisega“. Mitmete töölisorganisatsioonide juhtiv liige ja Tallinna linnavolinik. Avaldanud poeemi-vihu „Gloobus“ (1927), luuletusi „Loomingus“, „Aktsioonis“ rea tõlkeid ja eriti maailmavaatelisi kirjutusi ning arvustusi „Päevaleht“, „Postimees“, „Rahva Sõnas“, „Ühenduses“ ja soome-rootsi „Ultras“. Kirjanduslikul põllul esines sünonüümi Ormi Arpi all.

Majandusminister Juhan Nihtig.

Majandustegelane. Sündinud 26 okt. 1888. a. Vändras, Pärnumaal, puutöömehe pojana. Alghariduse omandas Vändra kihelkonnakoolis. Haridust täiendas Pärnus, Paides ja Petseris mitmesugustel kursustel. 1907. a. astus õpipoisina Vändra tarvitajateühingu teenistusse, teenides sel kohal kuni 1912 a. Tegutses alates 1912. a. ärijuhina Paide kaubatarvitajate-ühingus „Iva“. 1917.—1935. a. on ta juhtiv tegelane Eesti Tarvitajate keskühisuses. Alates 1935. a. kuni senini „Uus Eesti“ asjaajaja-direktor. Tegev väga paljudes seltskondlikes organisatsioones ning seltsides liikmena, juhatuseliikmena ning esimehena. Olnud lektoriks ühistegelaste koolis ja avaldanud rohkesti kirjutisi ajalehtedes ja ajakirjades, eeskätt ühistegeliste küsimuste alalt.

Peaministri abi prof. Hans Kruus

Peaministri abi prof. Hans Kruus sünd. 22. oktoobril 1891 Tartus puutöölise pojana. Õppis ajalugu Tartu ülikoolis 1914—1916 ja 1921—1923, mil lõpetas selle mag. phil. astmega. Oli õpetaja Viru-Jaagupis ja Jõgeval 1911—1913. Toimetas ajalehte „Vaba Sõna“ 1915—1916. Vene sõjaväes 1916—1917. Lõpetas Odessa sõjakooli lipnikuna 1917. I Eesti jalaväe rügemendis 1917. Valiti I Eesti sõjaväelaste kongressi poolt E. sõjaväelaste ülemkomiteesse. Võittis Ajutise Maanõukogu liikmena osa Vene riiklikust nõupidamisest aug. 1917. Oli Eesti sotsiaalrevolutsioonilise partei asutajaid 1917 ja selle keskkomitee esimees kogu partei kestvuse ajal. Oli Asutava Kogu liige sots.-rev. rühmas; andis välja ajakirja „Töö ja Võitlus“ 1920, „Tööliste Võitlus“ 1920. I riigikogu liige E. iseseisva sots tööliste partei nimekirjas. Võttis osa III internatsionaali kongressist Moskvas 1921, mille järele loobus poliitilisest tegevusest.

Oli Tartu ülikooli teaduslik stipendiaat kodumaa ajaloo alal 1924—1926, ülikooli õppeülesande täitja Eesti ja Põhjamaade ajaloo alal 1926. Omandas 1931. a. doktori kraadi ja tegutses samal alal erakorralise ning 1934. a. korralise professorina. Tartu ülikooli prorektor 1934. a. kuni 1937. On võtnud agarasti osa paljudest teaduslike ja kultuuriliste seltside tegevusest. On trükki toimetanud rohkel arvul ajaloolisi ja kultuurpoliitilisi raamatuid ning uurimusi. On viimaseil aastail avaldanud tähelepandavaid kultuurpoliitilisi artikleid peamiselt ajakirjus „Looming“, „Üliõpilasleht“ ning „Akadeemia“, milles propageerib demokraatlikku eluvaadet ja haridusideaali.

Sotsiaalminister Neeme Ruus

Sotsiaalminister Neeme Ruus sündis 12. dets 1911. a. kingsepa pojana. Hariduse omandas Pärnus, kus ta pidi keskhariduse omandamiseks varakult ise teenima endale ülalpidamist. Gümnaasiumi lõpetamise järel siirdus Rootsi, kus töötas aasta esperanto keele õpetajana. Rootsis viibimisel tutvus ta Skandinaavia maade ühiskonnaga, tehes tähelepanekuid sealse majandusliku ja kultuurse elu alalt. Ka on Neeme Ruus skandinaavlaste kutsel ja toetusel sooritanud õppereise Norras, Daanis, Belgias, Prantsusmaal Šveitsis j. m. ja viibinud rootslaste stipendiaadina kauemat aega Genfis.

1933. aastal oli ta Eesti Haridusliidu konsulent, 1936. a. sügisest alates tegutseb Tallinna Rahvaülikooli abijuhatajana.

On töötanud kaasa Äri- ja Kontoriteenijate Ametiühingus, Tallinna Rahvaülikooli Seltsis, Eraettevõtete Ametnike Kojas, kultuurtegelaste pensionikassas, esperanto seltsis „Espero“, spordiseltsis „Rünnak“ j. m. On riigivolikogu ja Tallinna linnavolikogu liige.

Sõjaminister Tõnis Rotberg

Sõjaminister kindr.-mjr. Tõnis Rotberg sündis 9. septembril 1882 a. Viljandi vallas. Praktiseeris rauatööalal 1900—1903. Õppis Vilno junkurkoolis 1903—1906 ja Peterburi intendandiakadeemias 1912—1914. Teenis Vene sõjaväes 1903—1917. Oli Eesti sõjaministeeriumi varustusülema vanem käskudetäitja ohvitser 1918—1919. I div. intendant, varustusvalitsuse ülema abi administratiivalal. Varustusvalitsuse ülem 1920. aastast.

Siseminister Maxim Unt

Uus siseminister Maxim Unt on sündinud 1898. aastal. Õppis Pärnu linna algkoolis ja gümnaasiumis. Oli rea aastaid Pärnu maavalitsuse liige ja kümmekond aastat Pärnu linnavolikogu liige, ühtlasi riigivolikogu liige. On tegutsenud töölisorganisatsioones pikemat aega juhtivatel kohtadel.

Valgas algab tööstuskeskuse hoone ehitamine

Valga, 21. 6. Eile õhtul toimunud Valga linnavalitsuse nõupidamisel otsustati alustada kohe uue tööstuskeskuse hoone ehitustöid. Selleks on vajaline summa olemas. Ka alusmüür on juba valmis. Ehitustööd on antud vähempakkumisel Tallinna ehitusettevõtjale M. Petersonile, kes viib hoone katuse alla 15. novembriks s. a., hinnaga 116.000 krooni. Vundamendi ülevaatusel selgus, et osa sellest tuleb ehitada ümber, kuna pakane on seda mõrastanud.

Joe Louis võitis A. Godoy

New York, 21. 6. Eile õhtul Yankee staadionil toimunud matšil raskekaalu poksimeister Joe Louis võitis 8. ringil tehnilise knock-oudiga Tšiili poksija Arturo Godoy.

Uus valitsus kindlustab rahu j

Töö ametiasutustes jatkub normaalselt. — Paanikaks ei ole mingisu

Täna esineb valitsus töökavaga

(Jutuajamine siseministri M. Untiga)

Kesk kibedamaid askeldusi ja korraldamistöid Toompeal saame siiski pisut vestelda uue siseministri M. Untiga.

Meid huvitab kõigepealt, kuidas jääb korrahoidmisega tänavail.

Minister vastab, et

kord ja rahu kindlustatakse.

Ajutiselt, kuni välispolitsei tegevusse rakendamiseni, peavad korda tööliste omakaitse patrullid, et ei sünniks ekstsesse.

Edasi ütleb minister, et ametnikud ilmugu täna hommikul ametikohtadesse, sest

töö kestab normaalselt edasi.

Kõigile kodanikele kindlustatakse rahulik töötamine ja äraelamine. Valitsus tahab hoolitseda selle eest, et elukallidus ei tõuseks ja et kõigil oleks tööd. Seks on ka võimalusi.

Valitsus tahab raha juhtida aladele, mis kindlustavad töövõimalusi, rahva tervishoidu ja tõstavad üldse meie rahva elutaset.

Paanikaks ei ole mingit põhjust.

Ei ole ka mingit põhjust rünnata ka ärisid kaupade ostmisega ja pankasid raha väljavõtmisega. Valitsus tahab karmi käega ast vast provot dega. Ses tahab tema

Edasi ta seda selle e

N. Liid tikkus täiel

Lõppeks sus peab on val, 22. juu ka valitsuse

KOSUGE VAIKSEL
VORMSI SAAREL
PANSION ROSENBLAD
Hullos, tel. Vormsi 23,
ON AVATUD
Puhtad toad. Odavad hinnad.
Teateid saab Turistbüroost Viruvärava tornist, Tallinnas.

Viimaseid telegramme

Hitleri otsused Compiegne'is

Juhipeakorter, 21. 6. (ETA) (DNB) Pärast akti lõppemist Compiegne'is andis Hitler järgmised käsud: ajalooline vagun, mälestuskivi ja Gallia võidu mälestusmärk tuleb viia Berliini. 2) Mõlema rongi asukohad ja kivid tuleb hävitada. 3) Marssal Fochi mälestussammas tuleb säilitada puutumatuna.

Uus Prantsuse suursaadik Moskvas

Moskva, 21. 6. (ETA) (DNB) Uus Prantsuse suursaadik Moskvas Labonne esitas reedel N. Liidu ülemnõukogu presiidiumi esimehele Kalininile oma volitused. Jaanuarikuu lõpust saadik ei olnud Prantsusmaa N. Liidus esindatud ühegi suursaadiku kaudu, kuna viimane suursaadik Naggiar ei pöördunud enam tagasi oma kohale.

Prantslaste edukad vasturünnakud

London, 21. 6. (ETA) (Reuter) Reede õhtul avaldatud Prantsuse ametlik sõjateadaanne: Vogeesides meie väed osutavad ägedat vastupanu vaenlasele. Nad on mitu korda tagasi löönud vaenlase rünnakud, teostades ühtlasi edukaid vasturünnakuid. Mujal frondil on olnud vaid mõningaid kohalikke võitlusi, eriti aga Clermont-Ferrand'i piirkonnas.

20-st vastas 18

Washington, 21. 6. (ETA) (DNB) Välisminister Hull teatas pressikonverentsil, et seni on 20-st Ameerika riigist 18 vastanud uue Pan-Ameerika konverentsi kutsele. Konverentsi koht ja aeg ei ole veel kindlaks määratud. Kavatsetava Pan-Ameerika sisseostukartelli kohta seletas Hull, et see kava esitatakse arvatavasti tuleval nädalal teistele Ameerika riikidele ja Kanadale. Küsimusele, kas uus kava ei põrka kokku tema kaubaleppekavaga, seletas Hull, et sõja läbi tekkinud asjade arengud on enam-vähem ebanormaalsed ja mööduvad. Sellepärast peaksid ahinõud, mida tuleb kasutada enda kohandamiseks sellele arengule, vältimatult olema ka enam-vähem mööduvad.

Uus valitsus

Eile õhtul sai rahvale ringhäälingu kaudu teatavaks uue valitsuse koosseis, mille kujundamine oli usaldatud kirjanikule dr. J. Barbarus-Varesele. Kui peaministri valik oli selgunud, toimus valitsuse koosseisu kujundamine nähtavasti üsna jõudsasti.

Valitsuse tuuma moodustavad omaaegsed sotsiaal-revolutsionääride tegelased ja praeguse riigivolikogu pahemasse tiiba kuuluvad töötava rahva esindajad. Esimestena oleks nimetada peaminister dr. J. Barbarus-Vares, peaministri abi prof. H. Kruus ja haridusminister J. Semper. Teise rühma kuuluvad siseminister M. Unt, sotsiaalminister N. Ruus ja põllutööminister A. Jõeäär. Neile seisab väga lähedal N. Andresen.

Nende kõrval on valitsuses teisi mehi, kelle poliitilised vaated ei ole niivõrd tuntud või kes end seni ei ole Eesti avalikus elus poliitiliste tegelastena teinud tuttavaks. Siin oleks eeskätt märkida sõjaminister T. Rotbergi, kes oli viimati sõjaministri abiks ja varem pikemat aega varustusvalitsuse ülemaks. Edasi majandusminister J. Nihtig, kes on tegutsenud ärimehena, arendades eriti kaubandust Nõuk. Liiduga, kuid seistes ka „Uus Eesti“ ärijuhiks. Kohtuminister B. Sepp ja teedeminister O. Kärm ei ole laiemalt tuttavad.

Meie arvates võib valitsuse koosseisu pidada küllaltki õnnestunuks. Meil on tema juures tegemist ühelt poolt inimestega, kes seisavad meie vaimuelus kõrgetel kohtadel, kes sügava mõtte, haarava tunde ja kõlava sõnaga on annud paremate hulka kuuluvaid lehekülgi Eesti kirjanduses kui ka teaduses, kes selle juures on sotsiaalselt mõtlevad inimesed ega ole kantud kitsastest klike- ega omakasuhuvidest. Ning teisalt on meil tegemist uues valitsuses visade võitlejatega, kes jõudsid end populaarseks teha riigivolikoguski, hoolimata neist kitsastest väravatest, mille läbi neil tuli käia. Niisugustest elementidest koosnev valitsus peaks olema suuteline peagi võitma laialdast autoriteeti meie rahva kõigi kihtide juures ja andma meie ühiskondlikule elule senisest viljakamaid impulsse.

Kuna uus valitsus ei ole esinenud veel deklaratsiooniga, on võimatu lähemalt pea-

tuda tema k mõned neist olukorrast praegune v mainida suu korra jalule tamispakti t tused peavad

Kuid siis elu ümberko matatuna ja tuna vajab s mad ringko suse selja t see on mõel miskorras.

Edasi sotsiaalelu ü jätta kahe s nitatud tööl solutsioonide enam eluka end tunda, dulikud jne.

Ning kal da, kui väl kitsamateks, kus tööstuse uuel valitsu majandussid neist raskus mini.

Jääme h klaratsiooni, päevakorral

Pan-Am

Washing Maja sekretär dajaile, et pr riigisekretär Ameerika ma olevat teinud tuks selle kav miseks teiste teised Ameeri pannakse see kohta ei üte kas arvestata Kanada ei mo

Kohalikke teateid

Kindlustus a/s. „Turis'e" peakoosolekult

Neljapäeval pidas kindlustusaktsiaselts „Turis" oma aktsionäride erakorralise peakoosoleku, kus otsustati põhikapitali suurendada 75.000 kroonini ja põhikirja muuta ühenduses transportala sisseseadmisega.

Ettekantud ülevaatest selgus, et seltsi tegevus 1939. aastal on olnud kõikidel kindlustusalatel edukas.

Juhatus moodustati järgmiselt — M. Köstner — Põllumeeste Keskpanga juhataja, R. Aavakivi — AEG direktor ja Läti kindralkonsul, R. Rank — a.-s. Mercatura direktor ja Argentiina konsul, A. Mägi — kes on seltsi asjaajajaks direktoriks.

Nõukokku valiti: Otto Pukk — vandeadvokaat, Enn Treial — a.-s. Tartu Tööstuse Panga esimees, Joh. Taagen — Viljandi Ühispanga juhataja, Hans Littover — Lääne Eesti Ühispanga juhataja, Erich Otting — Narva linna arhitekt, Maks Edenberg — dipl. insener. Nõukogu liikme asetäitjaks valiti Peeter Panksepp — kes on Tartu Eesti Majaomanikkude Seltsi esimees ja linnavolinik.

Revisjonikomisjoni valiti: M. Vinnal — Viljandi Ühispanga juhatuse esimees, Juhan Pirn — kohtukoja liige, August Einer — o.-ü. Estonia Teatrimaja asjaajaja.

Tervishoiu- ja hoolekande-talitus uues asukohas

Sotsiaalministeeriumi tervishoiu- ja hoolekandetalitus, mis seni asetses Narva mnt. 30, kolis üle Kaarli puiesteele nr. 4. Alates laupäevast, 22. juunist, toimub tervishoiu- ja hoolekande-talituse asjaajamine juba uues asukohas.

Muudatusi Veerenni-Ristiku autobuseliikluses

Tallinna linnavalitsus otsustas lubada arvates 1. juulist Veerenni-Ristiku autobuselliini ajutisest marsruudist paigutada ümber läbi Õle tänava mineva osa liiniveo üldvõrgus ettenähtud marsruudile Ristiku tänaval, jättes Tehnika ja Rohu tänava osa ajutiselt edasi senisele marsruudile. Edasi otsustas linnavalitsus, arutades sama küsimust, sulgeda peatused Õie tänaval ja avada Ristiku tänaval järgmised liiniveo üldvõrgus ettenähtud peatused: Ristiku-Telliskivi, Ristiku-Härjapea ja Ristiku-Kolde tänavate nurgal alatine peatus ning Ristiku-Tarabella tänavate nurgal nõudepeatus.

Bussiliinide muudatusi Tallinnas

Tänasest peale väljuvad ajutiselt mõnede o.-ü. „Mootori" bussiliinide viimased autobused harilikust varemal ajal, nii: Tallinnast Nõmmele kell 23 ja 23.40, Nõmmelt Tallinna kell 22.55 ja 23.30, Tallinnast—Piritale—Meriväljale—Viimsi kell 23.30, Viimsist Tallinna kell 23.55, Meriväljalt Tallinna kell 24 ja Piritalt Tallinna kell 24.10.

Apteekide öövalve

laupäeval vastu pühapäeva:

G. Gnadebergi ja E. Leydemi apteek, S. Karja tän. nr. 4; tel. 445-88; A. Schnickeri apteek, Paldiski mnt. 6, tel. 431-18; I linnaapteek, Pärnu mnt. 10, tel. 445-41; II linnaapteek, Telliskivi 40, tel. 439-42; Mikheina pärijate apteek, Tartu mnt. 45, tel. 308-42.

Arstide öö- ja pühapäevavalve tel. 04.

Nõmmel — Trossini apteek, Apteegi tän. 4; Kivimäe apteek, Pärnu mnt. 245, telef. 523-06.

Tuli Johansoni paberivabrikus

Eile kella ½6 paigu puhkes tuli Maakri tän. 27 asetsevas Johansoni paberivabrikus. Tuld oli võtnud jahutusvee torni puust sein. Kohalerutanud tuletõrje poolt pandi tulele piir. Kahjusumma on väike, kuna kannatada sai ainult torni puuseina üks nurk.

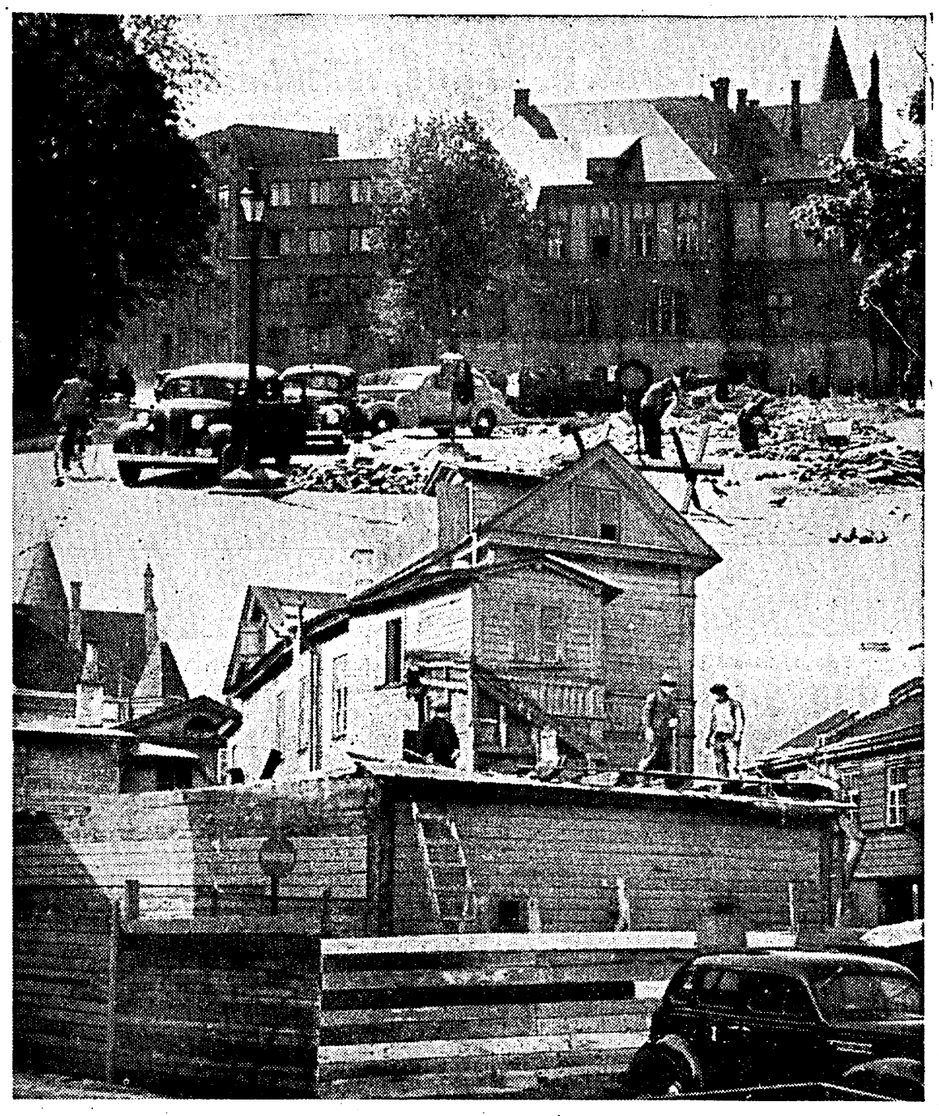

Enne ja nüüd. Ülal — niisugune on praegu Sakala ja Kaupmehe tänava nurgakrunt. All — sama koht enne majalogudikuga.

Perekonnaseisuteateid

Abiellumissooviavaldusi. Tall. linna perekonnaseisuametis reg.: Guido Möölmann ja Anna Dresselt; Bernhard Gross ja Leida Kitsing; Pridik Rosenberg ja Pauline Vahtrik.

Tall. Jaani kog. reg.: Eero Sendre ja Hildegard Sarro; Otto Pädam ja Elna Remmelgas.

Abiellumisi. Tall. linna perekonnaseisuametis reg.: Arvo Lehis ja Ludmilla-Renata Puusepp; Alfred-Johannes Pukk ja Lovisa Mändla; Evald-Leander Ohakas ja Olga Huus; Karlos-Albert-Arkadius Uus ja Pelagia Smorodin; Evert Kraavik ja Leida Mäkk; Herbert Kippe ja Helga-Marianne Treimann; Kaljo Aleksander Tobre ja Oie Mätlik; Boris Kulo ja Helene-Marie Kruusmann; Georg-Emil-Eugen Lais ja Auguste-Agathe Pütsep (Alt); Vassili Mettik ja Liisa-Marie Trau; Ferdinand-Johannes Väin ja Irene-Margarethe Sammul; Lazar Vseviov ja Sosja Smotkin; Anatoli Kudrjavtsev ja Salme-Pauline Uuemõis; Hans-Eduard Sulg ja Eerika Türk; Ernst-Juhann Pomann ja Aino Tidrus.

Sünde. Tall. linna perekonnaseisuametis reg.: Helle-Mai Tellos, Augusti ja Helene-Marie t.; Maie Viiknurm, Elmari ja Adele t.; Koit Leimann, Feliksi ja Natalia p.; Tõnu Leimann, Feliksi ja Natalia p.; Ants Sein, Arthuri ja Hilda p.; Helve Eidermann, Augusti ja Hilda t..

Surnud. Tall. linna perekonnaseisuametis reg.: Ants Sõber, 50 a. v.; Endel Pals, 3 kuud vana; Rudolf Veidebach, 43 a. v.; Erich Freiberg, 20 a. v.; Karl-Johann Kass, 60 a. v.; Karl Markus, 59 a. v.; Laine Peedu, 13 a. v.; Karl Susi, 54 a. v.

TALLINNA SUVEORKESTER

Laupäeval, 22. juunil, populaarkontsert. Kavas: Fučiku avam. „Hubertus", Gounod' Meloodia, Järnefeldti Prelüüd, Tšaikovski Barcarol, Schuberti fant. „Kolme neitsi maja", Gonradi avam. „Berliin kui ta nutab ja naerab", Aaviku „Igatsuse laul", Vettiku „Merellä on sinine", Balli „Armasta mind" — A. Tamm (tenor), Ljadovi Polonees, Lacomes süit „La Feria". Juhatab N. Goldšmidt. Algus kell 7 õht.

OLEVI tantsusaalides, Pikk t. 30

tants endiselt

Uued pääsmete hinnad: teisipäeval, kolmapäeval ja neljapäeval — 25 snt., laupäeval ja pühapäeval — 45 snt.

Mängib „OLEVI". **Algus kell 20.**

Rotid, kes elavad teiste tööst

„Sotsiaalsed vahekorrad" ka loomade peres

Ameerika füsioloogia ühing on valmistanud huvitava filmi kolme roti elukäigust. Neist on kaks „kurnajat" ja üks „proletaarlane", kes oma käppade jõuga toidab teisi.

Ühingu juhatuse liige prof. Mowrer tegi huvitava katse, mis näitas, et ka loomaderiigis on laisku ja töömehi, kellede vaeva kasutavad teised.

Prof. Mowrer hoidis rotte puuris, mille külge oli monteeritud väike kang. Iga surumise puhul sellele kukkus selle kõrvalt alla tükike toitu. Kõik kolm rotti õpetati üksikult vajutama kangile, et saada toitu. Nälgides rotid vajutasid kangile, haarasid langenud toidutükikese, söid selle ära ja jatkasid seda operatsiooni kuni kõht oli täis.

Hiljem rotid tegid läbi uue kasvatusetapi. Neid paigutati uude puuri, milles toiduava polnud kangi kõrval, vaid vastasseinas. Rott pidi alul vajutama kangile, siis jooksma puuri teise otsa, et sealt korjata toitu.

Mõlemad õpetuse staadiumid toimusid kõigi rottidega eraldi. Kui nende „kasvatus" oli lõppenud, prof. Mowrer asetas kõik kolm rotivenda ühte ja samasse puuri, kus kang ja toiduava olid vastasseintes. Nii loodi teaduslikes huvides rottidele „sotsiaalne probleem".

Esimesel päeval kõik kolm rotti ootasid toiduava juures, lootes, et see langeb välja ilma vajutuseta kangile. Kõik kolm venda olid küllalt targad, sellest arusaamiseks, et kui ta vajutab kangile, jääb ta ise toidust ilma, enne kui ta suudab joosta kangi juurest tagasi. Õhtul, kui nälg oli suur, siis üks-ja-teine rott jooksid kangi juure, vajutasid sellele — ja muidugi said saagi teised kaks. See lugu kordus ka järgmisel päeval. Kolmandal päeval olid kõik sedavõrd näljas, et püüdsid närida toiduava luugi terastraadist katet.

Viimaks üks rottidest tuli mõttele vajutada kangile kolm korda järjest. Nii kukkus välja kolm toidutükikest. Kaks neist langes vendadele, kes varitesesid luugi juures, kuid kolmanda sai siiski „leiutaja". Selle idee autor hakkas sellest silmapilgust töötama kogu jõuga. Pöördudes tagasi kangi juure, hakkas ta kiiresti sellele taguma. Mõnikord sai ta sekundi jooksul kuni kuus tükki toitu. Sääraselt töötas mõnikord kuni 1½ tundi järjest, kusjuures ta vajutas kangile 1156 korda. Ta lõpetas oma töö alles siis, kui märkas, et tema ja ta vennad on täielikult söönud.

Huvitav oleks märkida, et seda töömeetodit kasutas ka teine rott, kes kolmel korral tuli kangi juure. Kuid kolmas rott ei tulnud kunagi juure, vaid lootis, et teda toidavad teised vennad.

Hiljem läks kogu toiduhankimise-töö ainult ühele rotile — idee leiutajale. Kaks tema venda muutusid hiljem tõelikeks parasiitideks, kes elatasid end täieliselt ühe venna tööst, kes vajutas kangi enda ja vendade huvides.

Nii tekkis ka rotipuuris „klasside vahe".

Sünnipäevalapsi

Christjan Brüller, koolitegelane, sünd. 23. juunil 1877. a. Kurista v. Viljandimaal.

Johan Keerd, põllumees, sünd. 23. juunil 1861. a. Vana-Koiola v. Võrumaal.

Peet Vallak, kirjanik, sünd. 23. juunil 1893. a. Voltveti v. Pärnumaal.

Anton Üksti, õpetaja, sünd. 23. juunil 1888. a. Uuemõisa v. Saaremaal.

Hiiumaal hävis tules taluelamu

Neljapäeval kella ½3 ajal päeval süttis põlema ja põles maani maha Hiiumaal Pühalepa v. Palu k. Kuusiku talu elumaja. Tules hävis ka majaomanik Elisabet Maasel'i ja üürnik Voldemar Männiku majakraam. Omanik hindab kahju 2500 krooni. Hoone oli kindlustatud tule vastu 600 krooni eest. Tuleõnnetuse põhjustas ettevaatamatu tulega ümberkäimine E. Männiku poolt.

¼ tundi hiljem süttis põlema läheduses asetsev maakamar, mis aga Kärdla elanike poolt kiires korras kustutati.

Harjumaalt

Pakri vallavalitsus evakueerus. Nagu Pakri vallavalitsus järelevalve asutusele teatavaks teeb, on vallavalitsus oma senisest asukohast — S. Pakri saarelt — lahkunud ja evakueerunud naabruses asuvasse Padise valda, kus töötab ajutiselt Padise vallavalitsuse ruumes.

Paldiski tervishoiuarsti jaoskond likvideeriti. Harju maavalitsuse hiljutine otsus, millega otsustati mõne kuu eest ellukutsutud Paldiski tervishoiuarsti jaoskond 1. juulist k. a. likvideerida, on nüüd ka siseministri poolt kinnitatud ja maaalad, mis seni kuulusid Paldiski jaoskonna tervishoiuarsti alla, on arvatud naabruses asuvate tervishoiuarsti-jaoskondadesse kuuluvaiks.

Laenu rahvamaja ehitustööde lõpetamiseks. Haridusministri otsusega on määratud Kolgaküla rahvamaja ehitusühingule 2000 kr. laenu tähendatud rahvamaja ehitustööde lõpuleviimiseks.

Arvatav ilm

laupäeval, 22. juunil

Keskmise kiirusega läänekaarte tuuli, rünkpilvitus, kohati hoogvihma, sisemaal veidi jahedam.

Vastutav toimetaja H. Tammer.
Väljaandja Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisus.

Ostetakse

Kulda, hõbedat ja vanu rahasid ostab f-ma „Occasion" Kuninga 2, II korral.

BRILJANTE, kuld-, hõbe-, antiikasju ostab kõrge hinnaga **L. Krasnokutsky ja poeg** telef. 431-59. Kullasepa t. 8.

Briljante, kulda ja hõbedat ostab kõrgema hinnaga kullasepaäri **V. Erlang** Kuninga t. 6 ja Narva m. 17.

Ostame ajakirju ja **raamatuid** „Vaht", Pikk tän. 3 Tallinnas, tel. 476-48.

Soovin osta **maja** Tallinna või Tartu 10.000—12.000 väljamaksuga. Teat. kirj. slt. „5/8865".

Soovin osta **maja** ühes vähese maaga. Soovitav mitte kaugel alevikust või raudteejaamast Väljamaks kohe võimalik. Pakkumised slt. „37/9737"

Ostan tulutoova korras **maja** Tallinnas või Nõmmel (väljamaks 15.000—25.000 kr.) või ka maja osa. Kirjad slt. „21/9441".

Soovin osta linna või jaama ligid. või jõeäärse **väik. talu** Teat. kirjeld. ja ting. Korissalu Salevere pk. Soontaga p.-ag. Pärnum.

Soovitakse osta **ehituskrunt** Kosele, Meriväljale või Nõmmele. Võib ka väikese majaga olla. Üksikasjalised pakkumised ühes hinnaga saata slt. „40/9500".

Metalliraha ja vana eesti paberraha ostab „Unica", Dunkri tän. 7.

Soovin osta korraliku **talu** või väikese maja. Kirj. slt. „6/9546".

Lennuväe Baas ostab sõjaväe Lasnamäel aerodroomile **karusammalt** kohaleveoga kr. viis kantmeeter. Teat. saab Kuuli tän. 4, kontorist.

Soovin **maja osta** Tallinnas või Nõmmel väljamaksuga 5000 kr. Teat. slt. „38/9818".

Soovin osta **maja** kuni 30.000 kr. väärtuses. Kirj. slt. „27/9527".

Ostan talu Teat. lähem. ühes hinnaga. Padise pk. 36.

Soovitakse välkest **toakoera** Kirj. slt. „16/9796".

Ostan pruugitud **vesivarustuse-sisseseade** ühes elektripumba, survepaagi, lülijate ja torustikuga. Pakk. ühes hinnaga slt. „29/9569".

Soovin osta naiste-**jalgratta.** Teatada tel. 438-56.

Soovin osta **maja** alevisse, väikelinna, maale või Tartu, või korraliku **talu,** või vahetada Nõmmel parimas rajoonis asuva väga korras põikpalkmaja vastu. Täpsed teated saata: Tallinna, Toompuiestee nr. 18, krt. 29, pr. Koha

Soovin osta **väik. talu** (alates 3—5 ha). Võiks olla ka osa talust ja hoonestamata. Suurema talu ostu puhul võim. müüjale talus prii korteri ja ülalpidam. Täiel. kirjeldus ja tingim. saata Rakvere, Pikk t. 1 kontori. „Karsklane".

Ostan **üheperekonnaelamu** Nõmmele. Hind kuni kr. 10.000. Kirj. pakk. slt. „3/9503" või tel. 519-06.

Soovitakse osta **välke talu** — mitte väga kaugel jaamast — väljamaks puhtas rahas. Teat. hinna ja teiste andmetega kirj. slt. „31/9491".

Ostan **väiketalu** mere või jõe ääre Tallinnast 30 km. Kirj. slt. „4/9504".

Ostan vähetarvitatud **veoauto** kumme 34×7. Teatada Kalevi tän. 40—12.

Ostan **vene kuldraha.** Pakk. saata ühes hinnaga slt. „24/9564".

Mitmesugust

Auto kolimiseks ja igasugusteks vedudeks alati saada. Paide 5, töötuba, tel. 422-95.

Odav kolimine auto ja hobusega. Pärnu mnt. 66—14, tel. 445-85

Vaba sümpaatne naine kui omad 1000—1500 kr. ja võid paigutada soliidse tulutoova ettevõtte suurendamiseks, siis tutvu samasuguse 30-a. ausa mehega. Kirj. slt. „33/9773".

Lubja ja kipsi segu, kohane põllule ja heinamaale, antakse tsuta äravedamiseks kuni 10. VII s. a. Paldiski mnt. 46, keemiatööstus.

Треавый 44 л., желает ЗНАКОМСТВА с одинокой. При симпатии — брак. Письма въ газ. „22/9802",

2 tütarlast paluvad laenu. Kirj. slt. „36/9576".

Ärireisija soovib **kaasmatkajat** preilide või prouade hulgast. Pakk. slt. „34/9814"

30-a. jõukas vanapoiss **tutvuks** 18—25-a. preiliga, kellel on vaba aega päeval mererannas viibimiseks, või mujal. Teat. kirj. slt. „27/9807".

Sooviga külastada suvel kodumaad, **tutvuks** kirjateel 29-a. väliseestlane haritud, sümpaatse preiliga. Kirjad aadressil: „Ricardo", Ingalsröd-Brodalen Sverige.

Sümpaatne vaba proua **tutvuks** vabade härradega. Kirj. palun saata ühes kohtamiskustega slt. „22/9562".

Odavaid **moodsate tantsude tunde** annab vilun. kauaaegse praktikaga õpetaja. Vana ja stepptants. Kaupmehe 16—1. Telef. 465-09.

Kõrgemapalgaline sissesõitnud kontoriametnik **soovib tutvust** 18—25-a. prl. või pr. Foto soovitav. Teatada slt. „1/9821".

Kindlas teenistuses proua palub **10 kr. laenu.** Kirj. kohtamisega pal. slt. „7/9827".

Keskharid. iseseisev vaba pr. (30-a.) soovib **abielluda** korraliku kindlas teenistuses härraga. Kirj. kohtamiskutsega pal. slt. „6/9826".

Vajatakse kohe kr. 2300 mees- või nais-**osanikku** hästitasuva äri ülevõtmiseks, kaastööga või ilma. Sobib ka kõrvalteenistusena. Kapital, kuuteenistus ja prots. kindlustatud. Ainult tõsised pakkumised kirj. slt. „21/9801".

Intellektiga kultuurne naine, vallaline, 42-a., kes peab kõrgeks oma kodu, abielluks samasuguse **ideaalse** meesharitlasega (akad.), ja kes pooldab vegetarianismi. Kirj. palun kuni 30. juun. slt. „26/9566"

Lp. daamid! Töötan nüüd Pikal tän. 36, juuksetööstuses, telef. 464-39. Enne töötasin Narva mnt. Prl. Astra.

Üle anda **telefon.** Kirjad slt. „39/9819".

Kadunud Palun südamest meesterahvast, kes leidis õhtul 20. VI lillemüügi kohal Kloostri t. pöörangul 15 kr., see vaevatasu eest ära anda Pikk t. 45. vihma-, päikese- ja rannavarjude-ärisse „Rondo" õpilasele.

SPORT

Jalgpallimaavõistluste juubelihooaeg

Tänavu 20-s jalgpallimaavõistluste aasta. — 119 mängijat esinenud 13 rahvuse vastu 106 maavõistlusel

28 võitu, 24 viiki ja 54 kaotust

Jääb pidamata suveperioodil esimesena päevakorras seisnud Eesti ja Leedu vaheline jalgpallimaavõistlus Kaunases. Tänavu algab Eesti jalgpallimaavõistluste juubelihooaeg, arvult kahekümnes. Eesti rahvusmeeskond pidas esimese maavõistluse jalgpallis Rootsiga juba 22. juulil 1921. a. Tallinnas. Esmakordne maavõistlus meie jalgpalliajaloos lõppes väravateta viigiga.

Juubelihooaja eel tuleb märkida, et meie rahvusmeeskonnad jalgpallis on pidanud seni 117 maavõistlust, neist A-maavõistlusi 106, B-maavõistlusi 10 ja noortele ühe. 19 hooaja jooksul 106 maavõistlusel on olnud vastaseid 13-st rahvusest. Kõige arvukamalt on maavõistlusi peetud Lätiga, ja nimelt 31 korda, millest on võite 7, viike 11 ja kaotusi 13, väravatesuhe 48:42 Läti eduks. Teisel kohal on Leedu, kelle vastaseks on olnud meie rahvusmeeskond 27 korda. Leedut on võidetud 15 korda viike 4 ja kaotusi 8, väravatesuhe 61:30 Eesti kasuks. Soomega on võisteldud 21 korda, neist võite 5, viike 6 ja kaotusi 10, väravatesuhe 51:28 Soome eduks. Rootsiga peetud 12-st maavõistlusest on kaotusi 11 ja viike üks, väravatesuhe 46:13 Rootsi eduks. Edasi on peetud maavõistlusi kolmel korral Poola ja Saksaga kahel korral Ungari ja Norraga, kuna viie rahvuse vastu on esinenud meie rahvusmeeskond igaühega ühel korral — Nõukogude Liidu, USA, Rumeenia, Türgi ja Eire vastu.

Eesti rahvusmeeskond on 106-st maavõistlusest võitnud 28, viigistanud 24 ja kaotanud 54 matši, väravatesuhe on 156:214 (75:106) Eesti kahjuks.

Eesti rahvusmeeskondades on esinenud 119 mängijat. Rekordinternatsionaaliks on väravavaht Evald Tipner 65 korraga. Edasi järgnevad Eugen Einmann 64, Eduard Eelmaa-Ellmann 62, Karl R. Sillak 56, Heinrich Uukkivi 45, Arnold Pihlak 44, Richard Kuremaa ja Jüri Siimenson võrdselt 43, Leonhard Kass 42, Otto Reinlo-Reinfeldt 40 korda.

Eesti rahvusmeeskonna eest on löönud väravald 31 mängijat. Suurimaks väravakütiks on Ed. Eelmaa 21 väravaga, R. Kuremaa 18, A. Pihlak 16, J. Siimenson 12, E. Kass 9, F. Karm 8, O. Upraus 7; kuue värava autoreiks on H. Paal ja H. Uukkivi.

Esimese värava Eesti heaks lõi Arnold Kuulmann (†) Eesti-Soome maavõistlusel 11. augustil 1922. a. Helsingis; 25. värava Eduard Eelmaa Kadrioru staadioni avapidustustel Eesti-Leedu maavõistlusel 13. juunil 1926. a. Tallinnas; 50. värava Heinrich Paal Eesti-Soome maavõistlusel 1928. a. Helsingis ja 100. värava autoriks oli Viktor Ader Eesti-Soome 15. maavõistlusel 16. augustil 1933. a. Helsingis.

Raskejõustikuliit reformikavade eel

Eelolevast hooajast kindel võistluskalender siseriigilises ulatuses

Raskejõustikuliit on hooaja lõppemisel võtnud suveperioodil tegevuskavasse küsimused eelolevaks hooajaks ja uute suundade küsimused raskejõustiku alal üleriigilises ulatuses. Maakondadevahelised karikavõistlused maadluses, tõstmises ja poksis venisid tänavu liigselt pikale ja finaalid peeti kevadperioodil hiljemalt kui meistervõistlustel neil aladel. Alates eelolevast hooajast on kavatsusel panna kehtima reformikavad raskejõustikus võistluste korraldamise alal siseriigilises ulatuses.

Eelolevast hooajast alates pannakse kehtima uus kord võistluste korraldamise alal, kusjuures võistluskalender siseriigilises ulatuses koostatakse juba oktoobris. Esmajoones teostatakse maakondadevahelised karikavõistlused maadluses, tõstmises ja poksis. Võistlustega alustatakse juba novembri teisel poolel ja need tuleb lõpetada hiljemalt jaanuari viimsel nädalavahetusel, kusjuures võistlustähtpäevad üleriigilises ulatuses määrab kindlaks raskejõustikuliidu juhatus. Seega peetakse maadluses, tõstmises ja poksis ühe-voorumatšid kõikidel aladel üheaegselt kindlal tähtpäeval.

Finaalmatšid peetakse siseriigis, kusjuures neid ei korraldata enam erapooletul pinnal Tallinnas läinud aasta eeskujul. Maakondadevahelised karikavõistlused on mõeldud peamiselt raskejõustiku propagandana üleriigilises ulatuses. Raskejõustikuliit nõuab igale matšile erapooletu kohtuniku kutsumist Tallinnast, et vältida läinud hooajal ilmenenud protestide laviini.

Raskejõustiku-hooaja algul peetakse detsembri esimesel nädalavahetusel veel Eesti meistervõistlused vabamaadluses.. Veebruarikuu jooksul peetakse kahed suuremad üritused. Selleks ajaks peavad maakonnad lõpetama maakondadevahelised meistervõistlused maadluses, tõstmises ja poksis. Viimastel aastatel on peetud juba järjekindlalt kahes klassis meistervõistlusi kõigil kolmel raskejõustiku-alal. Alates tulevast hooajast peetakse need juba sügisel kindlaksmääratud tähtpäevadel algajate klassile veebruarikuu jooksul. Esimesena peetakse veebruarikuu esimesel nädalavahetusel meistervõistlused maadluses, teisel nädalavahetusel poksis ja veebruarikuu viimsel nädalavahetusel veel tõstmises. Veebruaris tulevad pidamisele maakondades veel maakondadevahelised meistervõistlused kõigil kolmel võistlusalal.

Märtsikuu kujuneb seniste traditsioonide kohaselt võistlusklassi kuuluvate raskejõustiklaste suurparaadiks. Selleks ajaks on selgunud siseriigiliste võistlustega, kes raskejõustiklastest väärib esinemist üleriigilistel meistervõistlustel. Võistlusklassi meistervõistlused peetakse märtsis järgmistel nädalavahetustel: maadlus esimesel, poks teisel ja tõstmine viimsel.

Raskejõustikuliidult on usaldatud liidu reformikavade üksikasjaline koostamine abiesimehe K. Gerni ja sekretäri A. Poolaki hooleks. Uuendused tehakse teatavaks raskejõustiku organisatsioonidele juba varasügisel, et vältida arusaamatusi siseriigilises ulatuses uuendatud tegevuskava teostamisel.

Raadio

Laupäeval, 22. juunil.

7.00 Äratusmäng. Võimlemine, edasijõudnutele. 7.20 Õige aeg. Ilmateade. Päevauudised. 7.30 Hommikukontsert (helipl.). 8.15 Perenaistele. 8.20 Turuteated. 8.30 Hommikupalvus — õp. mag. P. Koppel (Jaani kirikust).

17.45 Teated ja reklaam. 18.00 Nädala-ringvaade (helipl.). Tuletagem meelde, mis muusikapalad need on, mida me mängime lõppeva nädala saatekavast. 18.30 Karukäpp ja Kotkasilm Lõuna-Eestis (III). Matkapilte. Koostanud Evald Paikre (noortele) 19.00 nädalalõpu-kontsert. RR orkester, juh. P. Nigula. 19.40 Kas te oskate magada? Voldemar Mettus. 20.00 Muusika pisipärle (helipl.). 20.30 Päevamärkmik või vahemuusika. 20.35 Eilsest tänaseni. 20.40 Päevauudised. 21.00 Õige aeg. Teated. 21.10 Saatekava-vestlus. 21.20 Vana tantsumuusika laupäevaõhtuks. Lõbus Kolmik ja heliplaadid. 22.05 „Mõõk ja ader", Eerik Laidsaare auhinnatud kuuldemäng. Tegelased: Endel Kadak — Teet Koppel. Kolonel Raudma — Juhan Tõnopa. Helju, tema tütar — Mare Leet. Metsatöölised: Madis — Hugo Laur; Kapten — Albert Üksip; Doktor — Jüri Koger; Jürka — Arnold Vaino. Paabusk — Jüri Koger. Näitejuht Felix Moor. 22.50 Õige aeg. Päevauudised ja sporditeated. 23.05—24.00 Palume tantsulel (Helipl.) Türi: Päevauudised inglise ja saksa keeles.

Pühapäeval, 23. juunil.

700 Äratusmuusika (helipl.). 7.20 Pühapäevahommik raadiokülas. 1. Ploom: Marss „Kodumaa kaitsjad" — orkester. — 2. Maa õnnistus — Kaarel Piirlaid. — 3. Kreek: Sirisege sirbikesed. Aavik: Lõikaja laul. Süda: Linakatkuja. Oja: Kangakudumiselaul — EMO segakoor. 4. Maanoored paremat tulevikku rajamas. — Arno Talvoja. 5. Lemba: Eesti fantaasia. Liinev: avamäng „Kevad" — orkester. Helisto: Marss „Meie noored". Ernesaks: „Kotkarist" — orkester. 8.20 Orelimuusika (helipl.). Paul Indra. 8.40 Õige aeg. Teated. Hommikukontsert (helipl.). 9.40 Mehejutt — Hanno Kompus. Meeste laule. 10.00 Jumalateenistus piiskoplikust Toomkirikust. Piiskop dr. J. Kõpp. 12.00 Artur Lemba helitöid (helipl.). 12.40 Kõigilt radadelt. Lehekülgi populaarteaduslikest raamatutest. 13.05—14.00 Lõunamuusika (helipl.).

17.45 Teated ja reklaam. 18.00 Eesti valsse ja tantse (helipl.). 18.30 „Ebavere linn" — M. J. Eiseni järele kuuldemänguks seadnud Salme Luide-Vettik (noortele). 19.10 Eesti laule (helipl.). 19.30 „Korvitegija Siimu õnn", Peet Vallaku novell. Loeb Ott Raukas. 19.55 Kui Kungla rahvas... (helipl.). Aavik: Marss „Kungla rahvas" — orkester. Kappel: Oleksin laululind — Tallinna Meestelaulu Seltsi koor. Härma: Tuljak — EMO segakoor. Kull: Labajalavalss; Kaera-Jaan — orkester. Compe (sdn.): Tiideratas, taaderatas — orkester lauluga. Tammeveski: Unistus; Üksainus õis — Eedo Karrisoo (tenor). Compe: Mai-polka — orkester. Siirak: Valss „Õnne kevad" — Artur Rinne (bariton). Compe: Eesti polka — orkester lauluga. Viru valss. Jämaja labajalg — orkester. Veebel: Valss „Laul kenale kodule" — Artur Rinne (bariton). Helisto: Marss „Meie vana" — orkester. 20.45 Päevauudised. 21.00 Õige aeg. Teated. 21.05 Artur Kapi koorilaule (helipl.). 21.30 „Kõik pehmed suvetuuled mängivad", luule- ja muusikapõimik. Deklamatsioon — Teet Koppel. 22.00—24.00 Jaanilaupäeva õhtuks. Meelelõu- ja tantsumuusika (helipl.).

Tööotsimised

Dipl. maaler
teeb kiiresti ja korralikult sise-, välis-, mööbli-, silditöid. Hinnad soodsad, eelarved ja nõuanne tasuta. Teat. telef. 423-47 või Toom-Rüütli 5—2.

Lp. õmblejad!
Palun võimaldage tööd 19-a. kutsekooli lõpetanud tütarlapsele kleidiõmbl. alal. Olen töötanud käealusena. Oman väljaõppinud töölise tunnistused. Olen ka kuduja, välja õppinud suuremas käitises. Sisse sõitnud. Palun kirj. slt. „30/9770".

Vilunud **ettekandja ja puhvetipreili** soovivad kohta. Kirjad slt. „7/9787".

Dipl. dekoraator otsib tööd. Tunneb hästi mosaiiktehn., klaasile kuldamist, plakaate ja kõiki erialalisi töid. Täidab tellimisi. Kirjad slt. „13/9793".

Vilunud **rätsepatööline** soovib teenistust ükskõlk kas tunni- või päevaviisi. Kirjad slt. „14/9794".

Võimaldage noorel **üliõpilasel** suvekuudeks saada veidi teenistust. Valitseb perfektselt eesti, rahuldavalt saksa ja inglise keelt. Vilunud bürootöös ning kirjutusmasina käsitsemises. Teat. slt. „26/9726".

Tallinna Tehnikumi (elektrot. osak.) lõpetanud noormees **otsib kohta** vastavale alale. Pakkum. slt. „36/9736".

Vilunud **ahjupotivormija** (hea praktika glasuuri ja põletuse alal) otsib kohta, nõus välja sõita. Kirjad slt. „28/9088".

Keskealine naisisik, valitseb vene ja saksa keelt, korralik, puhtusearmastaja, oskab hästi keeta, **otsib kohta** väikesse perekonda või üksiku härra või daami juure. Võib omast kodust käia. Nõus ära sõitma. Pakk. slt. „9/9789".

2-aastase praktikaga **juuksur** soovib tööd. Tunneb mõlemat tööd. Võib ka alevisse. Pakk. ühes palgating: palun saata Tapa, Lai t. 5, kioski, „Juuksur".

Lugupeetud töösturid.
2 tugevat ja korralikku noormeest otsivad pikemaajalist tööd tööstusse, ladusse või veomasinale. On vilunud igasuguste töödega. Kautsjon võimalik. Kirj. slt. „3/9743".

Lp. tööandjad!
Võimaldage 18-aast. ausale ja korralik. Saaremaa noormehele mingit tööd ärisse, lattu või tööstusse. Lastekodu 24—4

Korralik **meespagar** soovib kohta. Kirj. slt. „38/9498".

Noorem masinaala **insener** soovib teenistust. Omab [illegible]spraktikat. Nõus asuma ka provintsi. Kirjad pal. slt. „15/9795".

Korralik 17-a. noormees soovib **õpilaskohta** auto-, lukusepa- või tisleritöötuppa. Kirj. pakkum. slt. „9/9509".

Härrad majaomanikud! Korralik abielupaar soovib **majaholdjakohta** keskküttega majja, kas Nõmmele või Tallinna. Head soovitused ja tunnistused. Palun teatada kirj. slt. „2/9542".

Otsin **laastukatusetööd;** väljasp. linna. Ka oman väga häid laaste. Teat. (ka edaspidi) slt. „29/9529".

Noor karske II liigi remondivõimeline **autojuht,** otsib kestvat teenistust. Kirj. slt. „36/9496".

Noor karske **lukusepp,** kes tunneb treimis- ja keevitustööd, omab II liigi autojuhi loa, on vilunud traktoritega ja rehepeksumasinatega, otsib kestvat teenistust linna või maale. Soovit. auto- või traktorijaama Kirj. slt. „37/9497".

Pagar-konditer, karske, otsib tööd nüüd või lähemas tulevikus. Nõus sõitma. Kirjad slt. „29/9809".

Tütarlaps soovib õppida suka- ja sokikudumist, võib töötada alul ilma palgata. Võib ka tööstust toetada rahaliselt. Kirj. slt. „2/9822"

3 a. ühes vabrikus töötanud, II liigi sõiduloaga **autojuht** soovib kindlat teenistust veo- või sõiduautole. Nüüd või edaspidi. On karsklane ja korralik. Kirj. slt. „6/9506".

Täiskarske, mittesuitsetaja III l. **autojuht** soovib kohta, nüüd või edaspidi. Sõidus ja remondis vilunud. Kirj. slt. „33/9813".

Kivitööliste Artell valmistab
haua-sambaid
Laotagavara
Võimaldab tellimiste täitmisi jaanipäevaks
Kopli 38 telef 482-88

Tubli 18-a. noormees soovib suveks **aiatööle.** Kirjad slt. „33/9573".

Tööpakkumised

Vajatakse **müürsepp** Kloogal ja Saaremaal, Karujärve ehitustöödele. Läbi rääkida 25. ja 26. juunil R. E. „Ehitaja" kontoris, Tallinn, Pärnu mnt. 32—17, hiljem töökohal.

Meie vajame Paldiskisse **töölisi** telliskivivagunite tühjendamiseks. Tükitöö. Elukorter olemas. Teateid annavad O.-Ü. Kvarts, Nõmme, Männiku tee 123 ja O/Ü. Kvartsi ekspediitor T. Meriloo, Paldiski, raudtee-äärne laoplats.

14—15-a. virka **tütarlast** (soovitav maalt) tarvis perenaiseabiks kodus ja ajalehekioskis. Kirjad, kus oleks tähendatud ka nõutav palk, saata slt. „22/9762".

Suurärі provintsilinna vajab palgalist hoolsat **õpilast-müüjat.** Kirjad slt. „9/9029".

Tarvis kohe **sepapoissi** soovitav oleks, kes enne on töötanud. Palgatingim. head. Pärnu mnt. 172, Nõmme.

Tarvis **loomatalitajat** naisterahvast. Kõnelda Sõnajala 3, kassas.

Kokka tarvis restorani väljasõiduks. Küsida Euroopa ukseholdjalt.

Kojameest tarvis, kes enne on kojamees olnud. Kirj. slt. „16/9516".

Klooga ja Saaremaal Karujärve ehitustöödele vajatakse **veoautosid** (ehitustööde vedude teostamiseks). Läbi rääkida 25. ja 26. juunil R. E. „Ehitaja" kontoris, Tallinn, Pärnu m. 32—17

Söögisaali vaja **kokaabi.** Tulla Soo 9.

Metsavedudega vilunud **autojuhti** vajab kohalik metsaäri. Pakk. slt. „35/9575".

Vaja **tütarlast** perenaiseabiks, lapsehoidjaks. Kirj. slt. „31/9571".

Vajatakse **pesunaist** 1 kord nädalas. Küsida võõrastemaja „Centrum" (Raekojaplats 18).

Vajatakse Tallinna pagari-konditriärisse **müüjannat.** Kirj. slt. „40/9820".

Lennuväe Baas vajab sõjaväe aerodroomile piiramata arvul **mees- ja naistöölisi.** Ilmuda kl. ½8 Kuuli t. 4 kontorisse.

Vajan kohe hausat lapsi armastavat **majateenijat,** parimate soovitustega. Soovitav, kes veidi saksa keelt valitseb. Läbi rääkima tulla ainult kl. 16—18 Narva mnt. 73—1.

Korteripakkumised TALLINNAS

Välja anda erasissekäiguga **tuba** keskküttega majas, telefoni, köögi ja vanni kasut., mööblita või vähese mööbliga. Vismari põlkt. 17-b—4, tel. 420-41. Näha kl. 17—20.

Üüritakse välja eraldi sissekäiguga **kaks suurt tuba** mööbliga või ilma (koos või eraldi), Pärnu mnt. rajoonis. Teat. kirj. slt. „39/9779".

Erasissekäiguga päikesepoolne **tuba** köögi tarvitusega välja anda Ristiku 20—3.

Mööbl. tuba päikesepoolne, erasissekäiguga, üksiku juures, ametiskäijale välja üürida, soovitav härra. Kunderi 22—7, tel. 303-86.

Tuba ära anda korralikule üürnikule. Narva mnt. 4—3, III korral.

Tuba ära anda telefoni, vanni ja köögi kasutamisega. Hind kütte ja valgustusega kr. 15. Näha igal ajal Narva mnt. 42—4 (hoovis).

Mööbliga tuba köögi tarvitusega ära anda. Telliskivi 19—26, III trepp.

Tuba välja üürida kindlas teenistuses mees- või naisisikule Ristiku 41—3.

Mööbleeritud tuba erasissekäiguga ja telefoniga välja üürida. Tatari 20—7.

Välja üürida **mööblita tuba** soovi korral ka mööbliga. Linda tän. 5—11.

Ära anda odavasti 2-ks kuuks mööbleeritud 2-toaline köögi ja vanniga **korter** Pronksi 3—3. Näha enne lõunat.

Kadriorus moodsas keskküttega majas **tuba** mööbliga või ilma ühes vanni kasutamisega ära anda üksikule. Teat. slt. „21/9761".

2 möbl. või ilma, erasissekäiguga **tuba** köögi, vanni ja telefoni kasutamisega välja anda. Süda tän. 19—1.

Tuba on ära anda mööbliga või ilma korralikule isikule, Endla tän. rajoonis. Küsida telef. 472-92, laupäeval kella 3—6.

Äriruumid ära anda. Kohased ka kontoriks. Võimalik ka mitme ruumi ühendamine. Pärnu m. 27.

Südalinna ligidal **ilus tuba,** erasissekäiguga, vannitoa tarv. intelligentsele isikule välja üürida. Kirj. slt. „34/9734".

Kaasüürilist vaja. Näha võib kl. 3—7, pühapäeval kl. 9—12 Gonsiori 27—4.

Mööbl. tuba ära anda ametsikäijale isikule. Vase tän. 13—7.

Suurem **tööstusruum** ära anda, kõrgus 3 m ja valgust rohkesti. Küsida Kopli tän. 10—7.

Ära anda puhas, erasissekäiguga **tuba** esiku ja köögi tarvitusega. Narva mnt. 21—3.

Erasissek. kõigi mõnusustega **tuba** mööbl. või ilma, ametisk. härrale ära anda. Tõnismägi 3—1, tel. 443-47.

Kaasüüriline võib korteri saada üksiku naisterahva juure, võib ka see, kes kodus töötab. Korteri omanik on alati kodunt ära. Koidu 62—20.

Pikkjalg 2 ära anda **4-toaline korter,** W. C. ja veega köögis. Küsida krt. 6 kl. 8—11 ja 14—18.

3 üksikut tuba erasissekäiguga välja üürida Pühavaimu 7—5.

Soe keldrikorter ära anda. Küsida Liivamäe 25—5.

Ära anda ühe toa ja köögiga päikesepoolne **korter** vaikselе noorpaarile. Hind 15 kr. Tallinn, Nõmme 33—1.

Väike puhas **tuba** erasissek., keskkütte, vähese mööbliga või ilma, ära anda kindlas teenistuses käijale. Pärnu m. 32—7, hoovimajas.

Päikesepoolne **möbl. tuba** ära anda ametiskäijale preilile. Toom-Kuninga 1—4.

Vähese köögi tarvitusega **mööblita tuba** ära anda uues moodsas majas. Paldiski mnt 47-a —17.

Korter ära anda omaette majas suure kõrvalruumiga. Pärnu mnt. 144—3.

2 toa, köögi ja esikuga **korter** ära anda. Rähni 14, küsida krt. 2 või 4.

Erasissekäiguga päikesepoolne **tuba** vähese mööbliga või ilma ära anda. Liivalaia 34-a—12 (hoovimajas).

2 tuba välja üürida erasissek. Viru tän. 20—5. Küsida fotoäris.

Tuba pliidiga üksikule ära anda. Västriku tän. 12.

Mööbliga tuba saada. Soo tän. 13—2.

Intell. perek. ära anda suur, päikesek. hästi **möbl. tuba** erasissek. ja vanni tarvitamisega. Laulupeo 1—8.

Uues majas välja üürida **ruum** äriliseks otstarbeks. Villardi tän. 4.

Kindla teenist. isikule ära anda päikesep. erasissek. mõbleeritud **tuba.** Herne 8—6.

Tartu mnt. alguses **3 äriruumi** suurte vaateakendega, ära anda. Teat. iga päev kl. 9—12 Sakala 2—1.

Korteripakkumised NÕMMEL JA MUJAL

Kiviõlis, äärirajoonis ära anda hästi sissetöötatud **toiduainetekaupluse ja lihakaupluse** ruumid, koos või eraldi, vajaliste kõrvalruumidega (juurvilja- ja jääkelder) ja elukorteriga Ruumid sobivad ka muuks otstarbeks. Samas müüa või üürile anda moodsad toiduainete- ja lihakaupluse sisustused. Teatada Kiviõlil, p.-k. 24, telef. 24.

Nõmmel tuba köögi tarvitusega välja üürida. Puusepa t. 5—1.

Korter päikesepoolne — 2 tuba ja köök — ära anda. Nõmmel, Männiku tee 8.

Möbl. tuba erasissekäiguga ära anda valksele isikule. Nõmme, Lootuse pst. 7, Haava bussipeatus.

Uksikelamu — 3 tuba, ja korter — 3 tuba, välja üürida Nõmmel, Vabaduse pst. 40. Hinnad 30 ja 27 kr. Näha 22. ja 23. juunil, kella 5—7 õhtul.

Hiiul 3 toaga korter ära anda. Autobusepeatusest 4 minuti tee. Pargi tän. 41-a.

Ilus möbl. tuba vann, suur park, intell. isikule ära anda. Vabaduse pst. 31—1 (Haava peat.).

Korter — 3 tuba, köök, esik, vannituba ära anda Nõmmel, Lootuse 8-a, Valdeki peatus.

Ära üürida **talvekorterid** — 3 tuba, köök ja 2 tuba, köök. Pärnu m. 117, Nõmmel, 1 min. käik jaamast.

Kaasüürilisеks võib tulla üksiku vana härra juure 1—2 ametiskäijat vaikset meesterahvast. Tuba vajaliku mööbliga, köögi tarvit. esik, W.C., vann, uues majas. Silikaadi bussi peat. Pärnu m. 5—3, Nõmme.

Ära anda mugav mööbliga tuba erasissekäiguga. Soovitav vaikselе isikule. Lõuna t. 23—1, Nõmmel.

Suvitajaile

Ilusas männimetsas **toad** köögiga, mööbl. ja ilma välja anda suvitajaile Särje ja Tammiku tän. nurgal 2—1, Kivimäel.

Pansion „Valgemetsa" — samanimelise peatuskoha lähedal, loodusilikult eriti kaunis ümbruses, Ahja jõe kaldal — soovitab vaikseid korralikke suvitustube pansioniga Kr. 85 kuus, Kr. 21 nädalas. Teated: Pr. S. Selvet, Valgemetsa postitalu; telef. Vastse-Kuuste 13-a.

Suveks Meriväljal 3 tuba, köök, veranda, mööbliga, telefon ja elekter, omaette aed kasutada, juhuslikult odavasti ära anda. Küsida telef. Meriväljа 50-a (Pirita 428-40 kaudu).

Vainopääl ilusas vaikses rannas Rakvere kaudu avatud pansion Vimberg.

Pansion FRIDAU Soliidne hea laud, hinnad soodsad. Narva-Jõesuu, Karja 14.

Hao mõisas, Rakke jaamast 1½ km kaugusel, jõe kaldal (paadi, kalapüügi- ja suplusvõimalustega) **tube** suvituseks ära anda. 2 perenaiseabilist tarvis, vanemat tütarlast, soovitav majapidamiskooli-haridusega, suvitusvõimalus.

Suveks Vasalemmas 2 üksikut tuba ära anda. Jaani tee 17. Teat. Tallinn, V. Karja 12, ärist.

Korteriotsimised

Väike perekond (3 täiseealist) soovib **3-t. korterit** nüüd või lähemal ajal. Teat. slt. „26/9246".

Otsin 5—6-toalist **korterit** kõigi mõnusustega, hea hinna eest. Kirj. slt. „4/9744".

Üksik preili soovib **mööblita tuba** Teateid kirj. slt. „15/9755".

Täisk. 3-liikmel. perekond vajab 1. juuliks 2—3-toalist **korterit** Kirjad slt. „35/9775".

Nelu soovib **tuba** kööga, vaheseinaga või pliidiga. Lahked vast. pal. hinnaga slt. „29/9729"

Vaikne haritud kolmeliikmeline (täiskasvanud) perekond vajab Nõmme-Kivimäe-Hiiu või Rahumäe piirkonnas 2—4-toal. **korterit** soovitav II korral veranda ja vanniga. Teatada telefon 457-81 või kirj. slt. „18/9518".

3-liikmeline perekond vajab **korterit:** tuba köögiga või tuba vaheseinaga kas nüüd või hiljem. Kirj. slt. „19/9719".

Soovin **äriruumi** (toiduained) tühjalt või üle võtta. Soov. suurem korter juures. Teat. slt. „7/9427".

Soovin väikest **mööbl. tuba** 2 nädalaks, alates 25. skp. Teatada ühes hinnaga: Rakvere, Pikk 47—1, Hilda Ploom.

Intellig. kindlapalgaline härra soovib korral. **väiksemat korterit** (tuba, köök) kesklinna ümbrusse. Teat. slt. „24/9484".

Vaikne, 3-liikmeline perekond vajab **3-toalist korterit,** võimal. koos vanniga, nüüd või 1. juuliks. Kirjad slt. „13/9753".

Kohe vaja **4—6-toalist korterit.** Teat. telef. 458-82 või Sakala 27, ärisse.

Riigiteenistuses olev tütarlaps soovib vähese mööbliga väikest **tuba** kuuüüriga 10 kr. Pakk. slt. „32/9812".

Vajatakse **korterit** — 3—4 tuba. Soovitav südalinnas. Kirjalikult slt. „20/9800" või telef. 429-08.

Vaja väikest **korterit** kindlas teenistuses 2-liikmel. perekonnale. Kirj. slt. „24/9804".

Sol. hra otsib Tõnismäe rajoonis moodsas majas hästi mõbleeritud tuba kõigi mugavustega ja erasissekäiguga. Pakk. slt. „B. 3016".

Vajatakse **4-toal. korterit** vannitoaga. Teat. slt. „A. 3737".

Müüakse

A.-S EESTISIID
Kudumise ja ketramise vabrik,
seadistatud 1932. aastal.
Valmistab kõiksuguseid riideid ja lõngu.
Vabriku laod:
Tallinn, Viru 5, tel. 447-87.
Tallinn, Laadaplats 129.
Tallinn, Laadaplats 177.
Tallinn, Bekkeri as. 5.
Tartu, Poe t. 2. Tel. 30-17.
Narva, Peetriplats 1.
Viljandi, Tartu t. 1-a. Tel. 30.
Petseri, Turuplats 17. Tel. 1—19.
Rakvere, Tallinna t. 25. Tel. 4-47.
Tõrva, Tartu tän. 2.
Kuressaare, Lossi t. 3. Tel. 1-81.
Pärnu, Laidoneri t. 12. Tel. 5-26.
Nõmme, Pärnu m. 94.
Kiviõli, Kiriku t. 16.
Valga, Kesk tän. 15.
Eritellimiste vastuvõtmine. Restide müük.

Müüakse 4-kordse **kivimaja** **veerand osa** (moodne ehitus) puhtas rahas 25.000 kr. eest. Agente ei vaja. Kirj. slt. „14/8874".

Tugevaid imbutatud **katusepilpaid** 800 tk. r.-süllale kohaletoomisega müüb odavasti Kloostri veski. Telef. 8. Ka saada Tallinnas, Narva mnt. 118, O.-ü. „Radix", Sakala 36—3. Tel. 451-17.

Jalatoed, konnasilma- ja jalaraviabinõud
10—2 ja 4—6.
Vene tän. 11—6.

Müüa töökorras **tsemendisegaja,** maht 220 lts., transporteeritav ratastel. Paldiski mnt 45-A—12.

Odavasti müüa mööbleid, majatarbeid, pilte ja muud. Pärnu mnt. 35—3.

Kiiresti ja odava hinnaga müüa sõidukorras **veoauto** „Opel", 4,5 t. Näha J. Puhk ja Poegade autotöökojas 20.—21. juunini. Küsida meistrilt.

Müüa 400-r.-s. **ehituskrunt** Nõmmel, Pääsküla jaama lähedal, Tulika tän. 7. Teateid saab Kadaka pst. 87 või slt. „10/9150".

Tähelepanu! Odavaid võrk- ja jalgpalle soovitan otse töökojast. Tatari 2.

Müüa **4,5-t, veoauto** (uus). Kirj. slt. „14/9034".

AUTO (kaubatõld) väga odavasti müüa Nõmme, Olevi t. 52, telef. 516-70 (Jannseni bussipeatus). Järelmaks võimalik.

Müüa korras **vesiveski** raudteejaama ja linna lähedal ilusas kohas. Soovijald palun teatada kirj. slt. „15/9395".

Müüa **ehituskrunt** Kivimäe-Pääsküla, Lemmiku tän. 14—4.

Müüa maja moodne ehitus. Hind kokkuleppel. Pääsküla-Kivimäe, Lemmiku tän. 14—4.

Müüa voolujooneline **„Ford"-auto,** 1939. a. mudel, sõltnud 12.000 km. Teateid saab Tapa, Pikk t. 12, tel. 109. Omanik.

Rahumäe vanal Kaarli kalmistul 1 süld **matusekrunti müüa** Kirj. slt. „5/9025".

Rahumäel väga heas asukohas **maja** päriskrundiga müüa. Nõmme, Rahumäe t. 2—1.

Maja müüa 1. l.-j., hind 40.000 kr., väljamaks 22.000 kr., kuusisset. 410 kr. Kirj. slt. „25/9765".

Maja müüa Nõmme-Kivimäel, Kadaka pst. 90. Näha iga päev.

Maja müüa, Raudalu m. ääres 9,3 km Tallinnast, 3 km Liiva kõrtsist. Lepa 95.

Maja müüa. Krunti 400 r.-s., väljamaks 25.000—30.000 kr. Küsida Õle 12—1.

VEOAUTO „FORDSON" 1937. a. mudel müüa. Kapitaalremont tehtud, hind kr. 2.200. Näha Nõmme-Hiiu, S. Pärnu 156/20—1, õhtul pärast kella 7.

Sport-**lapsevankrid** (kilprattad, nikkelporilauad) ostate otse tööstusest. Müürivahe 16, hoovis.

Pääsküllas krunt müüa suurus 400 r.-sülda. Lähemaid teateid saab Kunderi tän. 19—19, kella 1—5.

Müüa **mootorratas** F. N., 350 ccm, hind 450 kr. Näha kella 13.00 alates U.-Tatari 23—1.

Müüa uus Singeri kabinet-**õmblusmasin.** Kaubelda koha peal Pärnu mnt. 172, Nõmmel.

Odavasti müüa täiskomplekt sügavkaevu **elektripump** ühes kõigi osade, mootori ja torudega. Nõmme, Õie tän. 33—1.

Rändsaeraami ja naftamootor „Bolinder" müüa. Mõlemad heas korras. Hind kokku Kr. 1500. Teat. Tapa, V. Ajango kiosk, V. Kangur.

Odavasti müüa hea meeste- ja naiste-**jalgratas** Eha 8—14.

Müüa odavasti ärareisimise tõttu hea itaalia **bajaan.** Sakala 34—3.

Keset linna asetsev, ruumikas hästi sisseseatud **juuksetöstus** kiires korras odavasti müüa. Kirj. slt. „37/9777".

Majaosa müüa. Teateid saab Tulbi 5—14.

Originaalsed **pesurullid** müüa odavasti. Endla t. 23—1, telef. 454-95.

Soodsail tingimusil müüa ühekordne **kivimaja** äriruumidega heas rajoonis. Teat. saab Vabaduse tän. 8, Rakveres.

Väheprüugitud **lapsevanker** on müüa. Vilmsi 1—7.

Keilas uus 2 korteriga maja müüa. Lähemalt Tallinn, Pikk tän. 41 krt. 3-A.

Pesurulle vändast aetavad, müüa. Pärnu mnt. 70.

Pesurullid kivikastiga on müüa Sakala 26—4, Viidas.

Soodsatel tingimustel müüa kahekordne **puumaja** või selle mõtteline osa. Maja asetseb Rahumäe viadukti juures. Teateid saab Tallinna tän. 16—3, Rahumäe.

Aruküllas müüa umbes hektaarisuurune **krunt** tiheda metsaga. Palun kirj. teat. slt. „28/9488".

Kapsa- ja kaalitalmi suurel ja väikesel arvul müüa. Lillekülas, Keemia tän. 17.

Müüa väga hästi sissetöötatud kirjutusmerjalija mänguasjade-**äri.** Vajaline kapital 10.000 kr. Kirjad slt. „26/9486".

Tapal soodsatel tingimustel müüa: I) väike maja ühes lukusepatöötoa ruumidega ja II) väike maja ühes vorstitööstusruumiga. Teat. saab Tapa, Veski tän. 4, K. Luts.

Täiesti uus **nahk-klubimööbel** müüa. Hind 1200 kr. Teat. kirj. slt. „26/9766"

Kauplus müüa ühes aiamaa ja eluruumiga. Küs. Tartu mnt. trammi lõppjaama juures olevast kioskist. Samas müüa ka **ehituskrunte.**

Uus moodne **kaseste riietekapp** kolme uksega (keskmine uks kõver), müüa soodsail tingimusil. Bekkeri 28—1.

Nõmmel **maja** või pool osa müüa, toiduainetekaupluse ja väikese tööstusega. Pikaajaline laen, väljamaks 6500 kr. Teat. saab Pärnu m. 28, Rahumäel.

Müüa **kuldportsigar** kaal 172 gr., proov 72, ehtsa rubiiniga. Kirj. pakk. slt. „11/9751".

Müüa odavasti **ehituskrunt** Keilas. Teateid Nõmme, Sulevi 10, tel. 517-51.

Mahagonist **magamistuba** müüa Pühavaimu 15, II korral, töötoas.

Müüa moodne kabinett-**õmblusmasin** Singer. Kirj. slt. „21/9521".

Müüa uus kolme poolega **riietekapp** ja suur moodne diivan. Lennuki 29-a—2.

1000 r.-s. aiamaa väikese majaga ühes viljaga müüa Tondil, Tüve tän. 27.

Müüa odav uus kušett. Sealsamas ka keskm. suur. datli-palm müüa. Suur-Laagri 18—1.

Maja müüa Nõmmel, hind kr. 21.000 (võib ka mõttelistе osade viisi, à 7000 kr.). Teat. Torni 15—1. Nõmme

Väike talu müüa maantee ja raudteejaama lähedal. Looduslikult ilusas kohas. Kirj. slt. „18/9798".

Kaubaveo tõldauto 1,5 t., sõidukorras, heade kummidega, firma Ford", müüa. Sakala 17, hoovis. Telef. 467-40.

Müüa hoonestamat **põllum** ühes karja- ja maaga umbes 50 Suure-Jaani linn Teateid saab ko Saare talu, Taev Kirjad: Suure-Ja maühisus. R. Vis

Maja müüa Hageri a palk-ehitus, noor puuaed, majas kauplus, krundi ligi 1 ha, hea m Tallinnast 40 km buseühendus Ko jaamaga. Teatei Kohila, saeveski või Tallinnast, A

Müüa lapsevankreid 4 rattaga, spor Vold. Roosi tä Liivalaia 14, tele

Odavasti müüa **veoauto** „Chevrolet", 1929 del, 2,3-tn. Tea Paide tän. 14. mann.

Müüa aleviku teejaama juures **maja** äriruumidega. M ha, hooned uued elekter. Kirja „37/9537".

Müüa täiesti korras Vauxhall, on nud 14.000 km saab Kuimetsa va lu talus. Lähem a peatus Habaja m linn-Kose-Kuimets

Müüa puust kaste pakl Sealsamas kaks ratast ja õmb müüa. Väike-Klo Küsida kioskist.

Väike m Tapal müüa. Tä

Müüa korras h ja hea maaga k **talu** Tartumaal Nõo juures. Teat. tel.

Müüa **ehituskru** Kiisal, umb. 300 ühes palgimetsa r.-m. Kirj. slt.

krunt müüa Nõmmel, V pst. lähedal — koht, à 8 kr. r.- Tööstuse tän. 20

Müüa **ühepereko** Nõmmel, Vabadu ligidal. Kirj. soo „39/9499" või tel

Väga odavasti pruugitud **tahvelklav** Lähemalt Nõmme plats 2, puuvilj ses.

Juhuslikult müü ras **ehituskru** sobiv käsitööliselе samas ka hea vi Teat. Kreutzwald

Ärasõidu tõttu kiiresti hea uus **akordio** 4× hääled, 120 Näha V.-Ameerik

Müüa väheprü **jalgrata** firma „Hercules", Vismari 17—3, t

Puhastverd sak bakoera **kutsikad** müüa. Nõmme, V pst. 163, Jannseni

Müüa juhusliku resti **lüpsilehm** noor, punasekirju dalat lüpsnud. P 56, talurahva hoo

Juhuslikult müü raadio „Telefunk või vahetada jalg grammofoni vast kojapl. 18, raa

Maja müüa, sissetul. 3400 krooni, hin kr. Pangavõlg 90 gulinna algul. K „19/9799".

Müüa keskmin ralikult hoonestat **talu,** Asetseb Läänema teejaama lähedal teede ääres. Pak „25/9805".

Aspirant

Evald Valdur

mälestab Sõjakooli aspirantide patarei 18. lend

---

20. juunil suikus igavesele unele

Karl Kaarli poeg Markus

Kirstupanek laup., 22. 6. kell 19 närviravila kabelis, Paldiski maant. 52.
Ärasaatmine pühap., 23. 6 kell 13 Rahumäele. Abikaasa ja omaksed.

---

19. skp. suikus igawikku minu kallis abikaasa

Karl Juhan Kass

Kurbuses abikaasa Marie.

Seltsi liiget

major RUDOLF VEIDEBACH'i

mälestab
Tallinna Kütiselts „Wiboane".

Vara lahkunud armast

LAINE PEEDU't

sünd. 30. 1. 1927, surn. 21. 6. 1940
Leinavad sügavas kurbuses
EMA, VEND, VANAEMA, TÄDI PEREK. JA OMAKSED.

Kirstupanek 22. 6. 40. kl. 6 p. l. kodus. Matusetalitus ja ärasaatmine Toomkirikus kl. ½1 p., sealt Rahumäe kalmistule.

ROMAN SIIRA

I surma-aastapäeva hingepalve peetakse 24. juunil kell 19.30 Aleksander-Nevski kalmistul kadunu haual.

NAINE.

Meie südamlik tänu

Tall. Tehnikumi kultuurosak. 4. lennu klassineidudele, Katastriameti kaasametnikele, Eesti Vannutatud Maamõõtjate Seltsi juhatusliikmetele, sõpradele ja sugulastele, kes võtsid nii soojalt osa

HEINO PEEDI

muldasängitamisest. VANEMAD ja VEND.

Laupäeval, 22. juunil

a.-l. „Abruka"

Tallinnast Kuivastu ja Kuressaarde

ei sõida

Kaupade laadimine Kuivastu ja Kuressaare sadamatesse on teisip., 25. skp. kuni kella 12.

L.-ü. G. SERGO & Ko
tel. 306-85.

Teadaanne

22. juuniks s. a. määratud surnud Emil Kumenius'e vallasvara

oksjon jääb pidamata

Linna oksjonaator

Talu müüa

Märjamaalt 13 km kaugusel, 41 ha, põldu ca 13 ha, metsa ca Kr. 60000 eest, korras hooned. Hind kr. 12.000.—. Kaubelda Lääne-Eesti Ühispangas, Märjamaal, telef. 32.

Teraskapp

— 2 uksega, mõõdud 185×125×80 cm, fa S. J. Arnheim, Berlin — on müüa A/S. „Eesti Dvigatel'i" tehastes Tartu mnt. 105. Näha iga päev tehaste kontoris.

Soowin osta Harjumaal

talu

inventariga wõi ilma. Maksan ajakohase hinna puhtas rahas. Palun teatada asukoht, hind ja muud lähemad andmed slt. „23/9523".

Pansion Nõmme

loodusl. ilusas kohas Kolga rannas. Jõgi, okaspuumets, meri. Otseühendus Tallinn-Leesi autobusega. Aadr.: Pansion Nõmme, Pudisoo, Kolga. Tel. Kolga 11-d.

---

2 TALU MÜÜA

Lõuna-Eestis, üks hoonetega, sepikojaga, tarbemetsaga, ca 50 rvk., jõe ja maantee ääres; teine ilma hooneita, ca 100 rvk., jõe ligidal. Lähemaid teateid saab Tallinnas, Paluka tän. 8—5, iga p. kella 18.00 alates ja Kamali p.-ag., Näsa talu, p.-k. 19.

Patendi nr. 2414

„Kartulivõtmismasin traktoriga vedamiseks".

omanik soovib ühendust töösturitega oma patendi müümiseks, teostamiseks või litsentsi andmiseks. Teateid annab B. Rennenkampff, Rüütli t. 15, tel. 430-20.

KUULUTAJAILE TULNUD KIRJAD

20. ja 21. juunil sisse tulnud kirjad.

1/9701	6	1/8981	1	15/9275	2	15/8955	5
1/9381	8	1/7941	1	15/8675	2	15/9115	1
2/8902	1	2/9702	6	15/9315	2	15/9075	1
2/9342	2	2/9422	2	15/9395	2	17/8917	1
3/8863	2	3/9303	3	17/8797	2	17/9037	1
3/7543	2	3/9463	2	17/8477	1	17/9357	1
3/7703	1	3/8143	1	18/8918	1	18/9278	1
3/9437	1	4/8384	2	18/9438	2	18/9198	1
4/8224	1	4/9344	3	18/7558	1	19/9279	9
5/8985	5	5/8625	2	19/9199	2	19/9319	3
5/8865	3	5/9705	5	19/7599	1	20/8440	1
5/8425	1	6/8586	1	20/8960	1	20/9240	1
6/8466	1	6/9346	5	20/8400	1	20/9360	1
6/8906	1	6/8146	1	20/7320	1	21/9281	1
7/9267	11	7/8787	3	21/9041	4	21/7681	1
7/8867	1	7/9387	5	21/8201	1	21/8321	1
7/8627	2	7/7587	1	22/8962	6	22/9282	1
8/9308	3	8/9468	1	22/9082	1	22/9202	2
8/9028	1	8/9708	3	22/8522	1	23/9163	2
9/9069	1	9/8189	1	23/8483	1	23/8683	1
9/7749	1	9/7789	1	23/9083	1	23/7763	1
10/8950	16	10/8990	1	24/8724	2	24/9204	4
10/9350	3	10/8590	1	24/9004	2	24/8424	1
10/9070	1	11/8591	1	25/9285	3	25/8965	18
11/7951	2	11/9431	7	25/8725	3	25/8805	1
11/8751	1	11/8831	1	25/9205	1	25/8565	1
11/9271	1	11/8671	1	25/9445	4	26/9246	2
11/8391	1	12/8712	1	26/8726	1	26/9046	5
12/9352	6	12/8912	3	26/8046	1	27/8447	1
12/9712	2	12/7712	1	27/9247	1	27/9207	4
13/8873	4	13/9433	3	27/8727	1	27/8767	1
14/8994	2	14/6994	1	27/7967	1	28/8888	11
14/9274	2	14/9034	2	28/8968	1	28/9248	1
28/8528	1	29/9329	1				
29/9249	4	29/8849	1				
29/7609	1	29/7529	1				
30/9250	3	30/8930	1				
30/8090	1	31/7851	6				
31/9131	3	31/8971	2				
31/8891	3	31/8611	3				
31/7931	1	32/9292	4				
32/8452	2	32/8772	1				
32/8892	1	32/9252	1				
32/9212	1	32/9052	2				
32/7932	1	33/9253	3				
33/8933	1	33/9053	1				
33/9246	1	34/8134	2				
34/8334	2	34/8854	3				
34/9294	1	34/8014	1				
34/7894	1	34/7734	1				
34/7614	1	35/9135	1				
35/9175	1	35/8975	1				
35/9415	4	35/6855	1				
35/7375	1	35/7735	1				
36/8616	1	36/9256	1				
36/8016	2	36/9016	3				
36/8176	1	36/8216	1				
37/8417	1	37/9297	4				
37/9337	4	37/8537	2				
37/8497	2	38/8898	2				
38/9218	1	38/8498	1				
38/8888	1	38/8698	1				
38/8178	1	39/8939	2				
39/8579	1	39/8539	1				
39/9379	11	39/9099	3				
39/8019	1	39/7019	1				
40/8900	1	40/9060	8				
40/9420	5	40/9460	2				
40/7420	1	A. 3699	1				
A. 3698	1	A. 3538	1				
A. 3513	1	A. 3553	1				
B. 3002	6	B. 3001	8				
R. 6202	10	R. 6959	2				
Vab. tun. 3926			1				

Kokku 484 kirja.

Mitmekesiseim laste fugemisvara on

„Laste Rõõm"

Piima kvaliteet paraneb,

kui veate piima vastupidavates piimaveokannudes, nagu

Saksa „Rosista" roostevabast terasest,
Taani „F. M."
Saksa „UKU"

Piimakurnamisel tarvitage aga kurnavatti ja „TAV" piimakurnasid.

MÜÜB PIIMAÜHINGUTELE

P.-K. „VÕIEKSPORT"

TALLINN ● S. KARJA 23 ●
KAUB. OS. TEL. 446-06

Otsitakse kiires korras

a-s. KAVE esinduskauplusele

äriruumi

Teatada telef. 417-40

Teadaanne.

Sotsiaalministeerium teatab, et Tervishoiu ja Hoolekande Talitus asub alates laupäevast, 22. juunist s. a.

Tallinnas, Kaarli puiestee 4.

Asjaajamise ja vastuvõtu tunnid on endised. Uued telefoninumbrid on:

Ministri abi, kabinet	nr. 415-50
Abidirektor, kabinet	„ 415-51
Vanem tervishoiu-inspektor, kabinet	„ 415-52
Tervishoiu-inspektor, kabinet	„ 415-53
Hoolekande-inspektor, kabinet	„ 415-55
Lastekaitse-inspektor, kabinet	„ 415-56
Hoolekande-nõunik, kabinet	„ 415-57
Tervishoiu ja Hoolekande Talituse kantselei	„ 415-54
Pensionide-inspektor, kabinet	„ 415-58
Pensionide asjad	„ 415-59

Sotsiaalministeerium.

Autokool

TARTU M. 41. TEL. 313-85 (enne Tartu m. 35).
Täieline ettevalmistus III ja IV liigi juhtimisloa saamiseks. Õpperaamatud tasuta. Järeleaitamistunnid teoorias ja sõidu õpetamises. Maalt osavõtjaile korter.
NÕUDKE TASUTA ÕPPEKAVU JA TINGIMUSI.

EMES

Kaubamärk.

Ärge visake

oma kantud karusnahku nurka, vaid tooge need värvida, tumendada, puhastada

Harju t. 32,

om. dipl. ins. keemik
M. SCHATS.
Tel. 443-15.

Arstid

Elan nüüd
JAAN POSKA 10—8
telef. 313-14.

Dr. Selma Brunnov

Närvihaigused.
Vastuvõtt 6—7 p. l.

Suvekuudel

laupäeviti pärast lõunat vastuvõttu ei ole.

Dr. A. Roomere.

Kopsuhaigused.
Kõnet. 9—10 ja 4—6.
Kaupmehe 14—4.
Telef. 463-27.

Silmaarst Dr. M. Bassel

Raua tän. 1—17.
Kõnetr. 305-37.
Kl. 10—12, 5—6.
23. VI ja 24. VI v.-v. kl. 10—12.

Dr. M. Poljak

Naha- ja suguhaiguste erilarst.
Viru tän. 13. Telef. 483-16.
Kõnet. 10—1 ja 5—8, pühapäeval kl. ½12—1.

Hambaarst E. Jüris

Erbe tän. 1-a—1.
Vastuv. kl. 10—12 ja 4—7
Kunsthambad.

Hambaarst Anna Amitan

Pärnu mnt. 8—4.
(Tallinna Tekstiili peal)
Telef. 447-89.
V.-v. kl. 10—2 ja 4—7.
Kunsthambad.

Hambaarst O. KATZ

Harju tän. 30.
Vastuv. kl. 9—1 ja 4—7.
Telef. 446-47.
Kunsthambad.

Era-hambaarstimise ambulatoorium.

Kunsthambad.
Vastuv. kl. 9 homm. kuni kl. 8 õht. Tel. 471—20.
Telliskivi 34—2.

Tallinna Eesti Erakliinik

Sakala 32,
vajab kohe
halastajaõde
või õde-ämmaemandat

Ämmaemandad

Ämmaemand
G. Leppik
Elab Tartu mnt. 29—1,
Jannseni t. nurgal.

Ämmaemand
K. Jürilo
Tartu mnt. 17—1.

„Laste Rõõm" on laste õnn!

Tunnid

Уроки
РУССКОГО ЯЗЫКА
Raua 43—2, tel. 324-46.
Переговоры до 11 ч. утра и после 8 ч. вечера.

Eesti keele

grammatika ja õigekirjutustunde annab vil. õpetajanna. Kinga tän. 3—2, Raekojapl. juures.

Vene keele tunde

algajaile annab vilunud õpetaja. Lennuki 19—23.

Haritud vene daam annab odavasti
vene keele
tunde. Uus Tatari 5—4.

English lessons

Koidula 24—2, Nõmme (Kivimäe).

Vilunud slaavi filoloogia naisüliõpilane annab odavasti
vene keele tunde
Nõmmel ja Tallinnas. Teateid saab kirja kaudu Nõmmelt, Põllu tän. 5—2. Läbirääkimised pärast pühi sealsamas igal ajal.

NAISÕPETAJA
otsib kohta suveks laste juure prii suvituse eest. Annab tunde alg- ja keskkooli kava ulatuses. Õpeleb saksa ja inglise keelt. Teat. kirjal. slt. „13/9473".

Kogenud õpetajanna annab
vene, saksa, prants. ja inglise
keele tunde. Poska 11—1. Telef. 310-28.

Preili annab
vene ja saksa
k. tunde ja teeb kirjalik. tööd. Kõnet. 5—5½. Pärnu mnt. 36—15 (3 × helist.).

Vene keele
tunde antakse väga odavasti erimeetodi järgi. Villardi t. 30—5, kella 18—19.

Teadaanne.

Õise liikumise piiramise ajal
väljuvad viimased autobused:

1. Tallinnast Nõmmele	kell 23.00 ja 23.40
2. Nõmmelt Tallinna	„ 22.55 ja 23.30
3. Tallinnast — Piritale-Meriväljale-Viimsi	„ 23.30
4. Viimsist Tallinna	„ 23.55
5. Meriväljalt Tallinna	„ 24.00
6. Piritalt Tallinna	„ 24.10

Eeltoodud sõiduplaan hakkab maksma alates 22. juunist 1940.

Osaühisus „Mootor".

Lääne Maavalitsus vajab

jaoskonnaarsti Emmaste arstijaoskonnale ja jaoskonna-ämmaemandaid Martna, Noarootsi ja Varbla jaoskondadele. Peale selle vabanevad arvates 1. septembrist 1940 Karuse ja Kõrgesaare jaoskonnaarstide kohad.

Palgatingimused: jaoskonnaarstidel — palk kr 135.—, korteriraha kr. 20.25 ja kütte- ning valgustusraha kr. 9.— kuus. Jaoskonnaämmaemandatel — ämmaemand-õe kutsega isikutel palk kr. 75.— ja korteriraha kr. 11.25 kuus.

Sooviavaldused koos lühikese elulookirjeldusega ja kutsetegevuse dokumentidest ärakirjadega esitada hiljemalt 1. juuliks 1940. a. Lääne Maavalitsusele, Haapsalu.

Lääne Maavalitsus.

Tallinna Linnavalitsuse Ehitusosakond
annab välja avalikkudel valikpakkumistel

kanalisatsiooni betoontorude muretsemine

Lepingu kava, valikpakkumiste tingimusi ja torude valmistamise tehnilisi tingimusi võib näha igal tööpäeval kella 9—12 Ehitusosakonnas, Nunne tän. 2, kuhu kinnised pakkumised ära anda märgusõna all „Betoontorud". Pakkumised toimuvad 2. juulil 1940 kell 10, Ehitusosakonnas, tuba nr. 13, Nunna 2. Lepingu sõlmimise tagatistrahvi kindlustuse suurus on 10% pakutavate torude koguhinnast. Ehitusosakond jätab endale õiguse valida kontrahenti, arvesse võtmata pakutavate hindade odavust, või hanget üldse mitte välja anda.

Sauel

müüb „Päevaleht" üksikuid numbreid

E. Tammiste

Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisuse trükk.